

Bělohradské listy

Vydáno 24. 4. 2020 • Ročník XX • Cena 16 Kč

2 / 2020

Objektivem Bělohradských listů

MASO
UZENINY

PETRA
Tabák

RABBIT
Dobrá nabídka

PROSÍME
ZÁKAZNÍKY
NEVSTUPOVAT
BEZ
ROUŠKY

Budweiser
Cudovar
RESTAURACE
JE ZAVŘENA
KUCHYŇ OTEVŘENA
ROZVOJ JIDEL
PO MĚSTE 11⁰⁰ - 11³⁰
OBJEDNÁVKY POUZE
TELEFONICKY
774 793 204

DO VYŘEŠENÍ
NEKOUPEJTE SI
VĚCÍ V OBCHODĚ

DOPIS OBČANŮM LÁZNÍ BĚLOHRADU A NAŠIM FARNÍKŮM

Milí přátelé!

Chci Vás osobně pozdravit a chci Vás v duchu II vatikánského koncilu oslovit jako Boží lid, který je společně na cestě do Božího království (srov. LG). Nejen my, zde v Bělohradě, ale všichni věřící i nevěřící v celé České republice jsme od nabytí svobody v roce 1989 putovali jako lid Boží vstříc Božimu království duchovní krajinou, která nám byla docela blízká a známá. Jistě mnohé se postupně měnilo a při našem putování nás také potkalo nemálo složitostí, ale celá naše cesta byla předvídatelná, byla to cesta krajinou veskrze pestrou a úrodnou. Nabyli jsme tak pocitu, že se vlastně ani jako církev, ani jako společnost nemusíme ničeho moc obávat a že my sami dobře víme, kudy alespoň v základním směru naše cesta povede dál a jak po ní kráčet. Teď se ale situace rychle a zásadně změnila. Jako bychom při svém putování vstoupili do neznámé a nebezpečné krajiny. Je to krajina, v níž se naše cesta ztrácí v mlze nejistoty, kde na nás číhají doposud neznámá nebezpečí, kde nás ohrožuje zmatek a strach z neviditelného nepřítele.

Stojíme tedy před velkou výzvou nově se zorientovat a nalézt způsob, jak společně jít za současných podmínek dál a s důvěrou podírat jeden druhého. Naše zkušenosti z minulého putování jsou náhle v mnohém nepoužitelné, protože nikdo z nás nic podobného nikdy nezažil. Inspiraci tak nemůžeme hledat v pouhém ohlížení se nazpět.

Řešení nenajdeme ani v napodobování vnějších forem minulosti, v níž podmínky života církve i světa byly tak zásadně odlišné od těch dnešních. Dnes jsme naopak pozváni hledět dopředu na toho, který je naším orientačním bodem, na našeho Pana Ježíše Krista. On jde s námi. On je pro nás ten oblačný sloup, který vedl izraelity při útěku z Egypta. On je pro nás tou hvězdou, která vedla mudrace na cestě do neznámého Betléma. On je Cestou, Pravdou i Životem v této naší těžké situaci (Jan 14,6).

Proto jsme nyní v první řadě pozváni posílnit vztah s ním. Jen tak budeme jako Jeho děti schopni obstát a být připraveni v Jeho síle pomáhat i druhým. Nenechme se proto oklamat různými falešnými vykladači a nesnižme se v této chvíli k pouhému moralizování. Jasně odmítněme někdy tak lákavá vysvětlení o Božím hněvu či trestu. Náš Bůh není Bohem trestajícím. On je Emmanuel, tedy Bůh s námi, který pro nás zemřel na kříži, a pomáhá nám i v těchto náročných časech. To On ve svém milosrdenství vládně jako Zmrtvýchvstálý dějinám, jak to vyznáváme o velikonoční vigílii.

To, co náš vztah s Kristem vytváří a posiluje, je víra, naděje a láska. Tyto tři božské cnosti, jak je v církvi tradičně nazýváme, nás uschopňují kráčet dál správným směrem i neznámou krajinou. Vyzývám Vás, proto, přátelé, posilněte svou víru. Modlete se, jak umíte, každý den se modlete ve Vašich rodinách, čtěte bibli, Písmo svaté, prostě o požeňání a požeňání si navzájem vyprošujte. Vyzývám Vás, manželé, modlete se spolu, vyzývám Vás, otcové i matky, zvěte k modlitbě své rodiny. Vyzývám Vás osamocené, modlete se různec.

Teď je doba příhodná oživit aktivní dospělou víru a posílit svoji věrnost v modlitbě. Nebudeme pasivními konzumenty toho, co vidíme jenom na obrazovkách, máme posilovat a vytvářet malou společnou domácí církev v rodině – a buďme lidmi naděje. Pán jde před námi i temnotou rokle (Žalm 23) a cesta jím vedená neomylně směřuje k radosti, kterou může dát jen On sám. Dobro je silnější než zlo, tomu věříme, to je základ životního postoje křesťana, který svoji víru neukončil meditací nad utrpením Krista na Golgotě, ale prošel až k pravdě vzkříšení. Vždyť „nadějí jsme spasení“ (Řím. 8,24), jak říká apoštol Pavel, a dále „kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy, snad souzení... hlad či zabití? Ale v tom všem skvěle vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval“ (Řím. 8,35-37).

Srdce osvětlené důvěrou v Boží lásku se pak přirozeně stává zdrojem autentické lásky k druhým. Náš svět už bude teď jiný. Pravděpodobně to bude svět, ve kterém na mnohé dopadne i velká tíže hospodářských důsledků a sociálních nejistot. Přimknutí se ke Kristu ve víře, naději a lásce je nám však znamením, že se opravdu nemusíme bát. On sám nám ukáže, kudy se ubírat dál, jak si navzájem pomáhat a být pohotová ke službě bližním.

Ani v neznámé krajině nových a snad i náročných životních podmínek se nestaneme tuláky či psanci.

Budeme i nadále živým lidem Božím krácejícím stezkou vyvolení společně s Matkou Boží, jak o tom psal u komunistického vězení Václav Renč ve svých loretánských litaních, invocace (Panno věrná).

Papež František hned na začátku své první programové encykliky Evangelii gaudium, Evangelium radosti, vyzývá každého křesťana, a to výslovně v jakékoli situaci, aby hledal Ježíše Krista a řekl mu, že ho potřebuje. Rád bych uposlechl této papežovy výzvy a zvolal jménem nás všech občanů a křesťanů města Lázně Bělohradu, Ježíši Kriste, právě teď Tě my, ženy a muži, mladí i staří, zdraví i nemocní, celý Boží lid a všichni obyvatelé této země, moc potřebujeme a jednu nás přijmi do své náruče.

To přeje a vyprošuje každému z Vás

Váš farář Grzegorz

Sto padesát let od narození
Jaroslava Pantaleona Majora

75 let od osvobození
Lázně Bělohradu

Učitelky vzpomínají

Jana Vojtíšková

Házená

Další číslo vyjde: 26. 6. 2020

Fotografie na obálce:

01 **Držíme se doma**
Alena Fléglová

24 **Můj kůň**
Zuzana Rudolfová

BĚLOHRADSKÉ LISTY – Časopis Bělohradu a okolí

Periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává: Město Lázně Bělohrad. Vychází jako dvouměsíčník.

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová, Václav Lejdar, Iva Plecháčová, Josef Špür, Ing. Pavel Šubr, Jaroslav Voves.

MK ČR pod č. E 10901, ISSN 2533-8005

Adresa: Město Lázně Bělohrad, Městské kulturní středisko, Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon, fax: 739 629 482 / 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Sazba, tisk: Tiskárna ARPA, Kotkova 792, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

Zeptali jsme se za vás

Co vám současná situace s karanténou a s tím spojená opatření přinesly a jak jste na ně reagovali?

Pekárna Rýdl

Od začátku, co se název covid u nás skloňuje snad ve všech pádech, přijímáme samozřejmě preventivní opatření proti šíření nákazy a my v pekárně. Protože ve výrobě potravin panují normálně přísnější hygienická pravidla než v jiných provozech, není až tak velký problém je zpřísnit a klást větší důraz na jejich dodržování. Horší je to u řidičů na rozvozových linkách a u prodavaček v obchodě, kde se kontaktu s lidmi prostě nevyhnou. Proto musí být hodně opatrní.

Především bych chtěl poděkovat všem zaměstnancům, že si vzali přijatá opatření za svá a udržují firmu v chodu i v této těžké době. Ono provozovat firmu v období, kdy přijdete o značný počet odběratelů, je dost problematické. Nikdo nevíme, jak se to celé vyvine, ale obávám se, aby stát nakonec nezačraňoval jen ty firmy, které zavřely své provozování úplně, a toho, kdo se snažil „plavat dál“, neposlal ke dnu.

Josef Rýdl, foto: Ladislav Stuchlík

Lékárna U České koruny

Pro fungování lékárny jsou nejdůležitější zaměstnanci. Včas jsme se postarali o to, aby alespoň měli roušky a ochranné štíty. Dále byla na programu výroba dezinfekce, nákup ústenek, respirátorů a rukavic pro Bělohradčany.

Líh na výrobu dezinfekce jsme těžko sháněli po celé republice, což se nám docela dařilo a zatím daří. Snažili jsme si všechno zajistit a poradit si i přesto, že byl zpočátku dost velký zmatek.

V lékárně je nás pět a všichni pracují na sto procent. Pacienti nám mohou telefonovat, nebo napsat e-mail, což je nejlepší varianta (lekarana@seznam.cz). Podle jejich požadavků a potřeb připravujeme léky dopředu, aby nemuseli tak dlouho čekat. V akutních případech jsme schopni jim léky přivést i domů. Snažíme se všem vyjít vstříc a vyhovět.

Chtěla bych poděkovat městu a všem švadlenkám za nekonečné množství doma šitých roušek, které se denně v lékárně rozdávají. Všichni lidé jsou ohleduplní a děkujeme jim za trpělivost se změnami, které nastaly. Děkuji také všem kolegyním v lékárně za jejich pracovní nasazení.

Eva Brilllová, foto: Alena Fléglová

Pečovateľská služba mesta Lázň Bělohrad versus koronavirus

16. března 2020, kdy byl vyhlášen nouzový stav, začala pro pečovatelskou službu nelehká situace. Ze všeho nejdříve bylo třeba promyslet a nastavit, jak se v dané péči během nouzového stavu bude postupovat. Prvořadým úkolem bylo omezit kontakt pečovatelky a uživatele na dobu nezbytně nutnou při výkonu péče, ale aby ti uživatelé, kteří jsou na péči pečovatelské služby závislí (nemají rodinu nebo jinou osobu pro zajištění péče), byli adekvátně zabezpečeni s ohledem na své potřeby.

Všichni uživatelé PS a jejich rodiny byli během dne telefonicky obvoláni, abychom se společně domluvili, jakým způsobem bude péče zajištěna.

Následně bylo vypracováno písemné opatření pro poskytování pečovatelské služby v souvislosti s epidemií covid-19, které každý uživatel pečovatelské služby obdržel, a současně bylo dáno na webové stránky města Lázně Bělohrad.

Nyní pečovatelská služba poskytuje péči několika uživatelům, kteří nemají jiné možnosti zajištění péče. Rozvoz obědů probíhá nadále, ale pouze z Lázní Bělohradu a. s. Z důvodu opatření proti možné nákaze se v tuto dobu nepoužívají termoobaly, na které byli uživatelé zvyklí. Oběd je zalisován v plastových obalech a výběr z několika jídel je omezen pouze na dvě.

Mnozí z občanů Lázní Bělohradu by si mohli říci, že pečovatelská služba není v současné době plně vytížena, ale to je mylná domněnka. Pečovatelky se během tohoto „volnějšího mezeráku“ věnují pravidelné dezinfekci všech prostor v domě s přidruženou pečovatelskou službou, dezinfekci pečovatelských aut, rozvážení roušek, kde je třeba .... Hlavně se ale také podílí i na pomoci seniorům Lázní Bělohradu, kteří nejsou uživateli PS, a to nakupováním a obstaráváním jejich běžných záležitostí, které si v době nouzového stavu nemohou sami zajistit.

Budeme doufat, že tato nelehká doba nebude dlouho trvat a všichni se vrátíme zase ke svým pravidelným činnostem. Že naši seniori se zase shledají se svými pečovatelkami a budou spokojeni s poskytovanou péčí, jako tomu bylo před vyhlášením nouzového stavu.

A nakonec také něco úsměvného ze současného nastavení poskytování pečovatelské služby.

Jedna paní uživatelka pečovatelské služby, která nemá daleko k úctyhodnému věku 100 let, se velice aktivně zajímá o celé dění okolo koronaviru. Při každé návštěvě pečovatelky se dotazuje na situaci a pečovatelky mají pocit, že jí vše nabíjí a celkově pookřála. A že by měla mít roušku? Toho se asi nikdo nedočká, neboť tu přece nosit nemusí, protože na něco jednou také musí umřít. Je vidět, že každý se se situací vypořádává po svém. Tak ať to každý zvládne co nejlépe.

Bc. Lenka Bičíšřová, foto: Ladislav Stuchlík

Tatra T 815 bělohradských hasičů

Starosta odpovídá

Vážení spoluobčané,

většina dotazů, které v poslední době dostávám, směřuje k aktuální situaci s pandemií covid-19 a k navazujícím opatřením města. Na nejčastější dotazy se pokusím odpovědět, i když vývoj situace se dá dost těžko předvídat a opatření města budou závislá na rozhodnutích vlády, krizového štábu nebo jednotlivých ministerstev. Odpovědi píšu 6. dubna a tento týden by měla Poslanecká sněmovna rozhodnout o prodloužení stavu nouze a snad i Ústřední krizový štáb o tzv. „rozvolnění“ přijatých opatření.

Jak to vypadá s kulturními akcemi ve městě, uskuteční se? Jde mně třeba o Zahájení lázeňské sezóny a Mezinárodní folklorní festival. Říká se, že v květnu bude už situace s šířením koronaviru lepší, tak by se snad mohly uskutečnit.

Zahájení lázeňské sezóny jsme letos zrušili. Rušíme také Strašidelnou Bažantnici. U Mezinárodního folklorního festivalu „Pod Zvičinou“ ještě váháme, ale moc optimisticky možnost jeho uspořádání v červnu nevidím. Nepříznivá situace s šířením koronaviru se určitě tak rychle nezlepší a podobné hromadné akce budou povoleny až jako jedny z posledních. Také cyklistický klub Carla.kupkolo.cz Dvůr Králové nad Labem nám oznámil, že ruší letošní ročník Podkrkonošského maratonu horských kol, který se měl konat 8. srpna.

Ještě k Mezinárodnímu folklornímu festivalu „Pod Zvičinou“. Letos ho poprvé připravovalo Městské kulturní středisko a na jeho přípravě odvedli Ladislav Stuchlík s Jitkou Břeskou spoustu práce. Děkuji jim za to a připravené podklady určitě využijeme při folklorním festivalu v roce 2021.

V Bažantnici neteče voda z pítka u bývalé restaurace. Jde o nějakou závadu, nebo je to kvůli koronaviru?

Z Ministerstva zdravotnictví ČR (konkrétně z Českého inspektorátu lázní a zříděl) jsme 30. března obdrželi žádost o uzavření veřejných píttek.

Asi se dá nad smyslem tohoto opatření polemizovat, ale splnili jsme ho a pítka u bývalé restaurace v Bažantnici jsme uzavřeli.

V červenci máme mít svatbu. Bude možné ji uskutečnit a v jakém rozsahu? Vůbec teď nevíme, zda ji máme připravovat.

Svatby jsou zatím zakázány, ale snad by měly být v omezeném rozsahu (např. s účastí do 10 osob) povoleny. Chápu, že je to pro vás složité, ale víc vám v tuto chvíli nedokážu poradit. Určitě sledujte opatření vlády a Ústředního krizového štábu v médiích.

Proč jste zavřeli sběrný dvůr? Jsme doma, uklízíme a věci není kam odvézt. Lidé tak budou vytvářet černé skládky.

Od 16. března platí opatření vlády České republiky o přijetí krizového opatření – zákazu volného pohybu osob s výjimkou nezbytných návštěv zdravotnických zařízení, nákupů atd. Dle pokynů z Ministerstva životního prostředí ČR by si lidé měli vytríděný komunální odpad ponechat doma a do sběrného dvora ho odvézt až po zrušení nouzového stavu. Sledujeme provoz sběrných dvorů v jiných městech a prakticky všude jsou zavřené. Někde mají sběrné dvory otevřené pro podnikatele. Na základě dnešního rozhodnutí vlády sběrný dvůr od středy 8. dubna otevřeme v normálních termínech ve středu a v sobotu. Ořezané větve, trávu atd. bylo možné odvézt na kompostárnu v Horní Nové Vsi, kde jsou pro ně vyhrazené prostory, a kompostárnu od 8. dubna také otevřeme.

Je pravda, že svozová firma dala městu výpověď a nebudou se vyvážet popelnice a odvážet komunální odpad?

Pravda to je částečně, svozová firma dala městu výpověď, ale komunální odpad se rozhodně bude svážet dál. Se Severočeskými komunálními službami, s. r. o., jsme od listopadu 2019 jednali o jejich požadavku na zvýšení cen za odvoz a likvidaci komunálního a vytríděného odpadu (z důvodu výrazných změn cen za plasty a papír a zvyšování cen skládkovného a mezd). Výběrové řízení na firmu, která bude ve městě likvidovat komunální odpad, proběhlo v roce 2017. Šlo o nad-

limitní zakázku v režimu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, a zákon, zadávací podmínky a uzavřená smlouva neumožnily zastupitelstvu města 19. února schválit požadované navýšení ceny a ani změnu smluvních podmínek dle požadavku Severočeských komunálních služeb. Ke konci března město proto obdrželo z její strany výpověď smlouvy. Výpovědní lhůta je šestiměsíční (do konce září). V mezidobí proběhne nové výběrové řízení na firmu, která bude v našem městě provádět od října svoz a likvidaci komunálního odpadu.

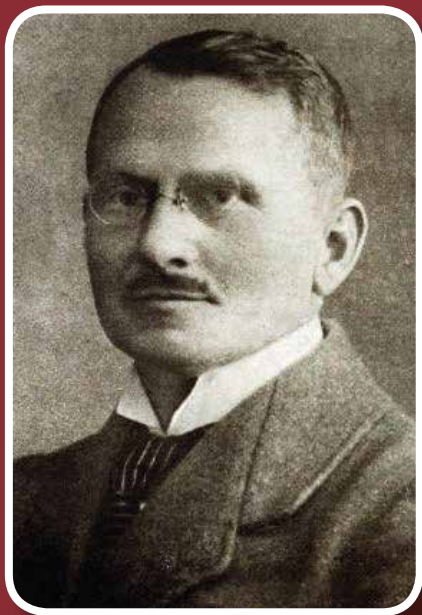
Pavel Šubr

ZM informuje

První zasedání zastupitelstva města v roce 2020 se uskutečnilo **19. února** v kulturním sále hotelu Grand. Po tradičních zprávách kontrolního a finančního výboru a zprávě z jednání rady města zastupitelé schválili prodej dalších 2 pozemků na výstavbu garáží v lokalitě U Trati, poté neschválili dodatek ke smlouvě na likvidaci komunálního odpadu na základě požadavku společnosti Severočeské komunální služby, s. r. o., schválili navrácení chybějící ornice na stavební pozemky p. č. 139/23 a 139/24 v Brtvi, uložili radě města připravit cenovou nabídku na nákup a dovoz ornice na tyto pozemky a starostovi prověřit, kdo způsobil tuto situaci, a vymáhat na něm škodu. Poté zastupitelstvo města vzalo na vědomí rozpočtová opatření č. 16/2019 a 1/2020, schválená radou města, schválilo rozpočtové opatření č. 2/2020, smlouvu o bezúplatném převodu Tatry T 815 CAS 32 od Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje a příspěvek do veřejné sbírky na pomoc obci Bublava. Dále zastupitelé neschválili dotaci Dechové hudbě Javorka a nový jednací řád zastupitelstva města a schválili zřízení organizační složky města Pečovatelská služba Lázně Bělohrad a vypsání výběrového řízení na pracovní pozici vedoucího této organizační složky města. V závěru jednání zastupitelé vzali na vědomí zprávu o průběhu investičních akcí města za rok 2019.

Pavel Šubr, foto: Jan Stárek

Sto padesát let

od narození

JAROSLAVA

PANTALEONA

MAJORA

Na stříbrnou neděli 15. prosince 2019 se v městečku Lázně Bělohrad konala výjimečná vzpomínková akce na rodáka z nedaleké Chotče Jaroslava Pantaleona Majora (1869–1936), významnou osobnost církevního výtvarného směru 2. poloviny 19. a začátku 20. století známého jako Beuronská umělecká škola, emauzského benediktina, malíře, ilustrátora, architekta a organizátora výzdoby mnohých sakrálních prostorů v českých zemích a posléze prvorepublikovém Československu. Od jeho narození uplynulo 10. prosince přesně 150 let.

V poslední době utěšeně vzrůstá zájem o beuronské umění mezi badateli i veřejností a také Jaroslav Major, který přijal po vstupu do pražského Emauzského kláštera řeholní jméno Pantaleon, se konečně dočkal první souhrnné biografie z pera bělohradského badatele Josefa Klazara. Coby samouk dokázal Josef Klazar svoje mnohaleté výzkumy, které si v posledku nijak nezadají s profesionálními postupy, zavřít zatím dvěma rozsáhlými studii o Majorově životě a díle – jednou v ročence Z Českého ráje a Podkrkonoší v roce 2018 a druhou v prvním čísle památkářského časopisu Staletá Praha v roce 2019.

V neděli 15. prosince v kostele Všech svatých sloužil P. Grzegorz Puszkiewicz mši, při níž bylo vzpomenu jména a života Pantaleona Majora, doprovázenou zpěvy gregoriánského chorálu v provedení otce a syna Ladislava a Václava Stříbrných z Jičína. Poté se na vedlejší faře sešli farníci a hosté – badatelé, kunsthistorici, archiváři aj. – na přednášce Josefa Klazara o Majorově životě a uměleckém působení. Před ním promluvila obecně o Beuronské umělecké škole Mgr. Monica Bubna-Litic, předsedkyně Spolku přátel beuronského umění a Nadačního fondu Malakim, který usiluje o záchranu kláštera sv. Gabriela s kostelem Zvěstování Panně Marii v Praze na Smíchově, unikátní památky beuronského umění evropského významu. Josef Klazar nadto umožnil zájemcům nahlédnout do dobových publikací i části Majorovy pozůstalosti, originálních skic a kreseb jeho i dalších beuronských umělců.

Všechny zájemce o vynikající studii, která přináší mnohé nové reálie i z rodného Majorova kraje, lze odkázat na časopis Staletá Praha 1/2019, www.staletapraha.cz, a na e-shop Národního památkového ústavu www.npu.cz/e-shop.

Andrea Holasová, NPÚ, ÚOP v Praze
20. 1. 2020, foto: archiv

Josef Klazar získal za svou dokumentační práci o Jaroslavu Pantaleonu Majorovi ocenění Jivinský Štefan za rok 2019.

Netuším, jak v době karantény probíhá domácí výuka, ale rodičům rozhodně nezávidím. Mně (před pětácti lety) úplně stačilo, že si náš syn zlomil nohu a nějakou dobu měl „nechodící sádku“.

Na učení jsem vždycky dohlížela já, neboť mám klidnou povahu – na rozdíl od manžela, který je, mírně řečeno, povahy vznětlivé. Ale tehdy se nějakým nedopatřením stalo, že se rozhodl syna přezkoušet ze zadané látky, a vybral si, k lítosti nás všech, ruštinu. Syn byl technický typ, měl výtvarné nadání, ale cit pro jazyky mu zcela chyběl. Podezírám ho, že azbuku neumí dodneška.

Netušila jsem, k čemu se v dětském pokoji schyluje, dokud ke mně otevřenými dveřmi nedolehl rozčilený hlas:

„To snad není pravda! Vždyť on to neumí ani přečíst!“

O mnoho let později jsem vyslechla (dnes již notoricky známé) vyprávění Jirky Krampola o kolegovi Kodetovi, který se ani na konzervatoři nebyl schopen naučit azbuku. Argumentoval tím, že jazyk, v němž se napíše máma, ale čte se to táta, je proti logice. Syn měl nejspíš stejný pocit, ale v jedenácti letech to tak pěkně zdůvodnit neuměl.

„Tak si vyzkoušíme slovička,“ řekl manžel.

Věděla jsem, že bude zle.

„Překládej: Škola.“

Syn si byl vědom, že některé výrazy znějí ve slovanských jazycích podobně. Zkusil to. *„Škóla,“* řekl.

„Dobře. Ulice.“

„Úlica.“

„Dobře.“

Syn viditelně pookřál a nabyl sebevědomí. Předčasně.

„Nádraží.“

„Nádražie.“

A už ji měl.

Manžel seděl zády ke dveřím, a tak jsem se připlížila a snažila se nehlavně napovídat. *„Vakzal.“*

Bohužel, ani odezírání synovi moc nešlo.

„Tak něco jiného: Kůň.“

„Kuoň.“

Chytil další.

„Lóšad,“ artikulovala jsem ze všech sil, ale bylo to marné.

Manžel zvýšil hlas. *„Lavice.“*

„Lavica.“

Následoval další pohlevek.

To už jsem přestávala artikulovat a začínala šeptat. Čím dál hlasitěji:

„Skamja.“

Ani to nepomohlo.

Vzdala jsem to u sabáky, kterou syn interpretoval jako pjos. Vešla jsem do pokoje a pokusila se zklidnit třaskavou atmosféru:

„Nebij ho do hlavy, vždyť bude blběj!“

„Už je!“ zařval manžel, praštil slovníčkem a šel si zakouřit. Tím domácí výuka v jeho podání skončila. Je zvláštní, že si těch pár slov všichni pamatujeme dodneška.

Syn měl štěstí, protože povinnou ruštinu o pár let později zrušili, a němčina s angličtinou mu šly mnohem lépe.

*Mě osobně jazyky bavily. Spolu se sestrou jsme se od malička učily

anglicky, abychom se (až konečně přijde čas) domluvily s anglickými příbuznými. Nejprve jsme chodily do kurzu, a když jej zrušili, učil nás otec doma. Přiznávám, že domácí výuka nás vůbec nebavila.

Otcův bratr se za války oženil s Angličankou, která za ním přišla do Československa, ale v osmačtyřicátém emigrovali. Jejich děti už česky neuměly. Bratři se neviděli téměř dvacet let. Když politické ledy začaly tát, napsal strýc, že konečně dostal vízum a přijede nejen s celou rodinou, ale i s nejbližšími přáteli. To způsobilo v rodině paniku. O tom, jak žije strýcova rodina v Anglii, jsme věděli z dopisů, a především z fotek. Poslední roky dokonce barevných! Bydleli jsme ve staré škole přestavěné ze statku, který pamatoval Marii Terezii. S oprýskanou fasádou a zpuchřelými okny se nedalo dělat nic, ale tatínek s dědečkem vymalovali většinu místností a nově natřeli schody. Maminka usoudila, že ke zlepšení dojmu je nutné vyhodit prošlapaný koberec z obývacího a koupit nový. Za tím účelem vybrali vkladní knížku, kterou mi založili při narození a měla mi sloužit jako věno. Protože tam nikdy peníze nevrátili, byla jsem dívka bez věna. O jak horentní sumu se jednalo, ilustruje fakt, že za ni koupili zářivě žlutý koberec značky kovral, několik kilo nedostatkového masa a příšerně drahou láhev české whisky. Na pravou skotskou z Tuzexu nevlastnili bony. Nezvyklá rozhazovačnost se rodičům samozřejmě vymstila, protože byli zvyklí šklbit a pro rozhazování neměli buňky. Zářivě žlutý kovral nebyl nejlepším volbou do venkovského domu obklopeného po každém dešti blátem. Neuvěřitelně rychle se špinil a já ho dalších dvacet let musela drbat rejžákem, abych dosáhla aspoň šedožlutého odstínu. Whisky měla sice nálepku potvrzující, že se jedná o tento destilát, co to ale ve skutečnosti bylo, dodnes nikdo neví. Strýc, kterému otec slavnostně nabídl přípitek, jen chichl ke sklenici a zeptal se: „Co to je?“

„Whisky,“ pravil otec hrdě.

„Tohle? To není whisky. Nemáš rum?“

O matku se pokoušela mrtvice, protože dotyčná whisky stála dvě stovky a rum třicet dva.

S nedostatkovým masem to dopadlo stejně. Maminka s babičkou byly výborné kuchařky a návštěvě podstrojovaly. Celé dny prostály u sporáku a strýc i jeho přátelé si s chutí přidávali a každé jídlo upřímně chválili. Trhlinu to dostalo až při odjezdu, kdy si strýc vzal otce stranou a jako starší ho nabádal, že by se měl naučit hospodařit.

„Nedívám se, že nemáš ani auto. Vždyť vy všechno prožerete.“

Jediným pozitivem návštěvy tak zůstala tetina pochvala za naši angličtinu. Domácí výuka přinesla ovoce, neboť rodilá Angličanka prohlásila, že máme lepší přízvuk než její manžel, který v Británii žije už čtvrtstoletí.

Hřálo mě to dalších dvacet let, po které jsem se marně snažila o povolení k vycestování. Teprve po pádu železné opony jsme mohli vyrazit do světa, abychom zjistili, že jsme během oněch dvaceti let většinu jazyka zapoměli.

Tak dlouho dnes žádná karanténa našťěstí netrvá.

Hana Marie Körnerová

S vojáky RA – u matky v náručí

75 LET OD OSVOBOZENÍ BĚLOHRADSKA RUDOOU ARMÁDOU

I když jsem již dost starý a hodně pamatuji, ba dokonce i když jsem byl i přímým účastníkem oslav příjezdu Rudé armády na bělohradském náměstí dne 10. května 1945, na tyto slavné květnové dny před sedmdesátí pěti lety se bohužel nepamatuji vůbec. Nebyly mi v té době ani dva roky, a tak jsem oslavy v přítomnosti rudoarmějců absolvoval v náručí matky.

OSLAVÁM PŘEDCHÁZELY DLOUHÉ ROKY NĚMECKÉHO ÚTLAKU

Mnichovskou dohodou zrádců ze dne 29. září 1938, uzavřenou s nacistickým agresorem, a následným okleštěním republiky o tzv. Sudety to začalo. Obsazením zbytku republiky 15. března 1939 a zřízením protektorátu Čechy a Morava pokračovalo a květnem roku 1945 našťastí skončilo. Pro mnohé obyčejné české rodiny z našeho města, které s okupační mocí z důvodů svého přesvědčení nekolaborovaly, to byly roky obav o přežití. Lidé se ani nemuseli přímo zapojit do odboje, stačilo, aby se jich odbojová činnost nějak dotkla bez jejich vůle a nikdo z rodiny o tom nepodal okupačním úřadům povinné oznámení a jen mlčel. Například pokud se jim dostal do rukou leták odbojové skupiny „V boj“, jejíž jedna buňka působila v Hořicích. Také její představitel za svoji činnost zaplatil životem, další pobýtem v koncentračních táborech, kde někteří též zahynuli. Více v článku Bělohradské oběti nacismu – publikováno v BL č. 2/2018. Tohoto historického dne byl všem útrapám náraz vytoužený konec.

VÍTÁNÍ RUDOARMĚJCŮ NA NÁMĚSTÍ V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ 10. KVĚTNA 1945

Toho dne po poledni od Trutnova přes H. N. Ves do našeho vlnkami vyzdobeného města přijela s obrněnou technikou jednotka Rudé armády, na kterou výše od náměstí čekala bělohradská kapela. Ta ji pak v doprovodu hudby slavnostně přivedla na náměstí. Dospělí i děti se s vojáky vítali, fotografovali se s nimi a i pivem je hostili. Některé fotografie se dochovaly do současnosti.

První rudoarmějci na tanku T 34/85 na náměstí

*Paní Pečenková s konví piva
a sl. M. Sytařová – prov. Francová*

Paní Machová z HNV 109 a paní Bařková z LB 212

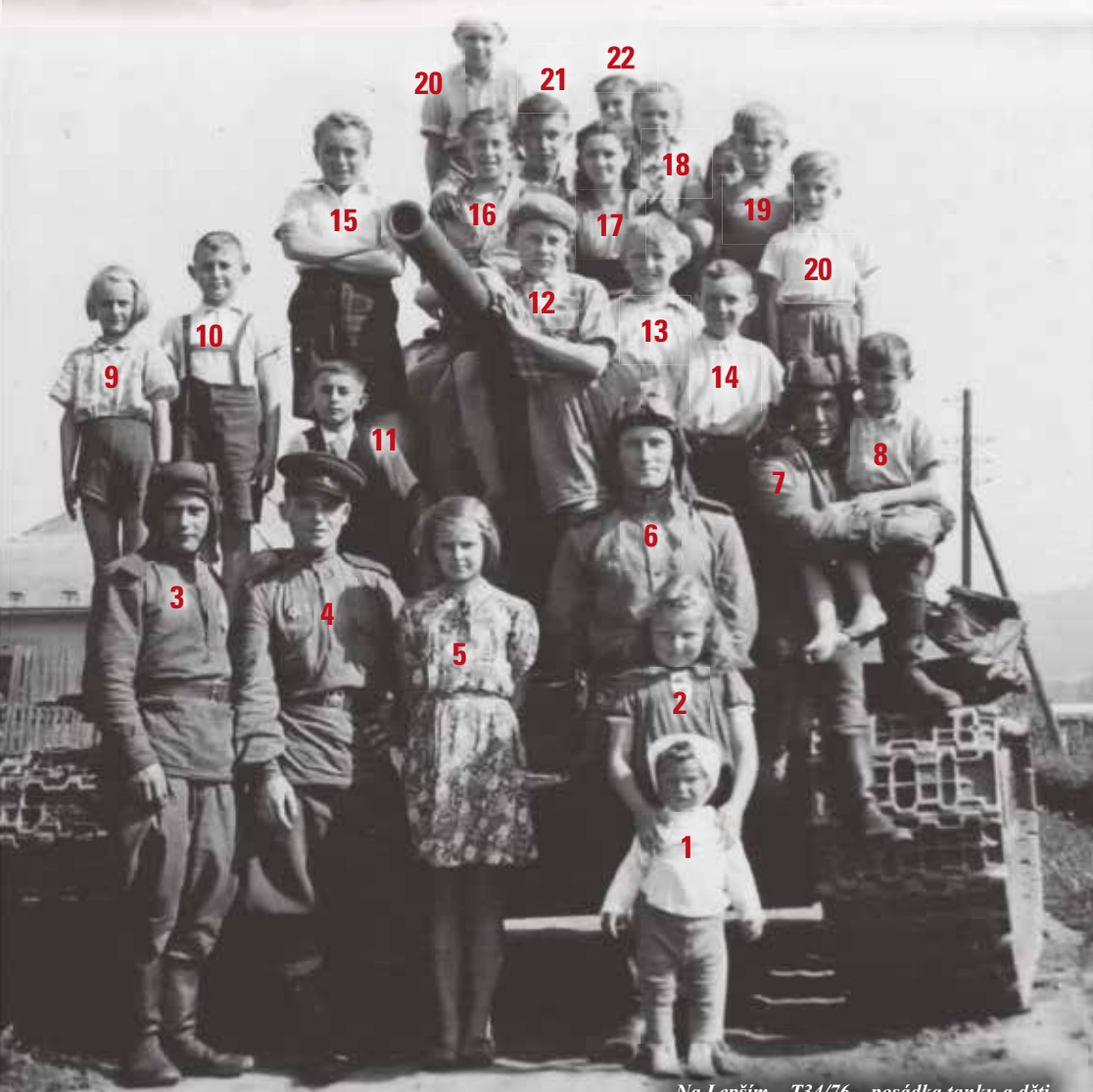

VI. Závěský a Jaroslav Špůr z Bělohradu s vojáky

Uprostřed ruský legionář, ředitel školy František Sehnal s bílou páskou revolučních gard na rukávu, spolu s velením rudoarmějců. Označený důstojník ing. Pavel Pišček

Na Lepším – T34/76 – posádka tanku a děti

SLAVNOSTNÍ SHROMÁŽDĚNÍ OBČANŮ PŘED LÁZEŇSKÝM HOTelem

Na fotografii jsou zachyceny též osobnosti města. Čtenáři je a jistě i mnoho svých příbuzných poznají. Pokud ano, dejte nám do redakce vědět.

Slavnostní projev za občany města přednesl ředitel školy pan František Sehnal. Na fotografii je křížkem označen pplk. Pavel Pišček, který navštívil L. Bělohrad se svojí manželkou a dcerou v květnu r. 1975. Spolu s ním se beseda po městě zúčastnil plk. Orlov (osvobodil N. Paku) a A. Babajan, který byl velitelem partyzánů na Novopacku.

Na Lepším v Žižkově ul. dne 10. 5. 1945 v místě před tehdejším zahradnictvím pana Ducháčka. Děti s posádkou tanku T 34/76

Č. 1 J. Špůr (*1943); č. 2 L. Špůrová (*1937) – Grofová; č. 3 patrně horní kulometčík a nabíječ kanónu; č. 4 velitel tanku, střelec z kanónu a mířič Viktor; č. 5 Jaroslava Plecháčová – Baierová; č. 6 Michal – patrně mohutný řidič tanku; č. 7 patrně spodní kulometčík a radista; č. 8 asi Kukla; č. 9 Marta Plecháčová (*1936) – Kožená; č. 10 Václav Najman; č. 11 Josef Poner; č. 14 Jaroslav Špůr (*1935); č. 15 Stříbrný.

Čtenáři, poznáváte někoho dalšího?

Mládež na voj. technice RA dne 10. 5. 1945 v místě dnešního lázeňského domu Anna Marie. Č. 2, 6, 7 bratři Friedrichové – Milan, nar. 1931, Pavel, nar. 1943, a Zdeněk, nar. 1933, tehdy bytem Husova 309; č. 3 Pavel Teimer, nar. asi 1936; č. 4 Vlačiha, nar. 1936–37; č. 9 Ivan Zeman, nar. 1931, Havlíčkova 203; č. 10, 11 bratři Fejfarové – Vladimír, nar. 1931, a Miroslav, nar. 1933, bytem Husova 227; č. 12 Ladislav Grof, nar. 1931, Vachkova 347; č. 14 František Rachota, nar. 1937; č. 16 Lelek.

ZACHOVEJME PAMĚŤ NÁRODA BUDOUCÍM

Dlouhých sedmdesát pět let uplynulo od hrůz války, kterou jsme nezačali a ani nevyprovokovali, na jejímž počátku jsme byli svými spojenci zrazeni a agresivním sousedním národem spolu s jeho „pátou kolonou“ jako vůbec první evropský národ po brutálním nátlaku podrobeni. V ní jsme byli i v našem městě holokaustem našich bělohradských židovských spoluobčanů, vyvražděním rodiny Vojtíškových, popravou bělohradského rodáka Františka Šulce za heydrichiády, a vůbec všeobecnou perzekucí hrdinů odboje a jejich rodin zasažení a zotročování.

Připomeňme si dnes hrdinství Rudé armády, tedy těch, kdo za cenu obětí desítek milionů životů nám do Bělohradu a převážné části republiky toužebně očekávanou svobodu skutečně přinesli.

Nedopuštěme ani jednostranné přepisování historie, aby nebyly připomínány jen zásluhy Sovětského svazu a jeho Rudé armády, jak tomu bylo před třiceti lety za dřívějšího totalitního režimu. Zvláště odporné bylo mlčení o podílu na vítězství nad nacismem, jako by západní armády a českoslovenští vojáci a letci v nich ani neexistovali.

A proto pro zachování pravdy budoucím nepřítakávejme ani současným tendencím těch, kteří o válečných hrůzách minulých století nevědí takřka nic, natož aby je prožili, a přesto stejně odporně pokřikují s cílem umenšit, ba nejlépe vymazat největší podíl Rudé armády na osvobození převážné části Evropy a naší vlasti. Nedělejme stejnou chybu těch z let minulých! Vymstilo se jim to, nechťejme je následovat.

Odpustili jsme národům, které nás zradily, odpustili jsme národu, který nás šikanoval a vraždil, odpouštíme národům Varšavské smlouvy, které vpádem svých vojsk v r. 1968 zapříčinily oddálení pádu totality o dalších 21 let. Odpustit však neznamená zapomenout.

Můj ročník narozených v r. 1943 je ze všech ročníků ještě starších a z nich doposud žijících jedinců ten nejmladší, který může ještě hodnověrně o osvobození vlasti od nacistů podat svědectví, a proto i já tímto článkem v zájmu zachování objektivní paměti národa, se slovy básníka: „Vám poděkování a lásku Vám, kéž zněly by jak zvony...“, tak činím.

Josef J. L. Špür

foto J. Špür st., Erlebach, Křančil – soukromé archivy – archiv MěKS L. B.

P. S. PROSÍME ČTENÁŘE, ABY IDENTIFIKOVALI OSOBY ZACHY-
CENÉ NA DOBOVÝCH FOTOGRAFIÍCH. MÁME K DISPOZICI
I DALŠÍ FOTOGRAFIE, KTERÉ SE DO ČLÁNKU NEVEŠLY A KTE-
RÉ RÁDI ZDARMA POSKYTNEME V DIGI-KOPIÍCH ZÁJEMCŮM,
TEDY NAPŘ. VNUKŮM ČTENÁŘŮ, A PŘEKOPÍRUJEME NA
PŘINESENÉ NOSIČE. PAK MOŽNO JE DOMA I ZVĚŠTIT!

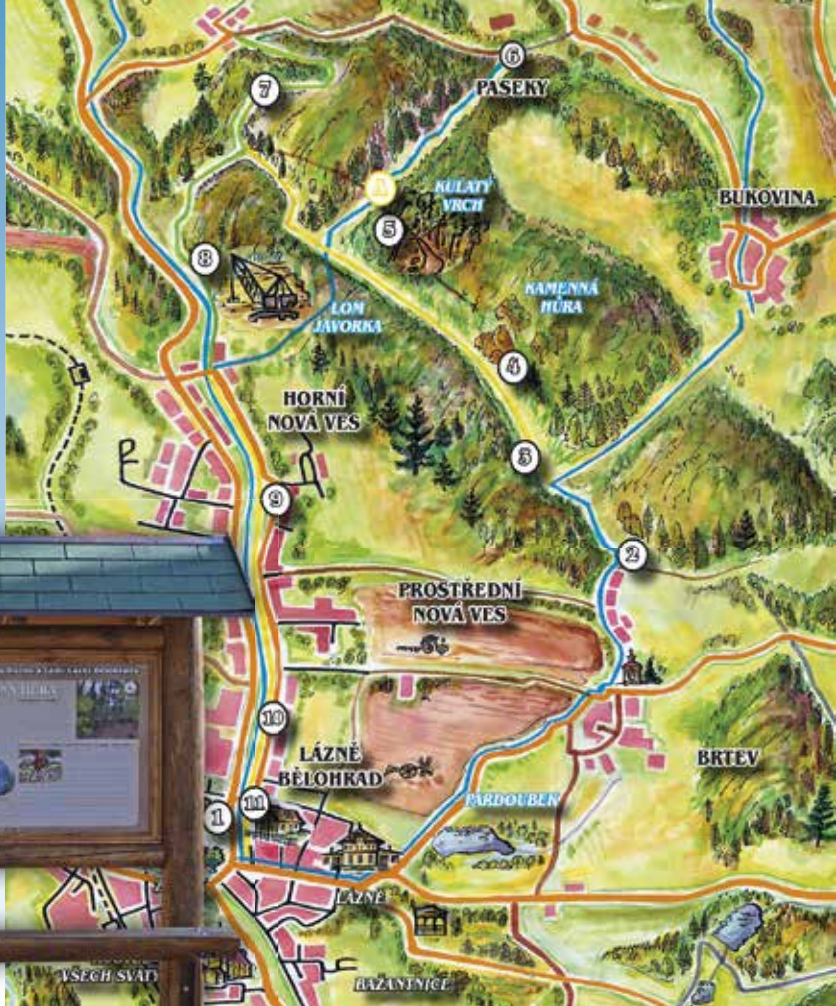
Tank s dětmi před spořitelnou, beze strachu z vojáků

Naučná stezka

Město Lázně Bělohrad prostřednictvím kulturního střediska připravilo novou naučnou stezku Kamennou hůrou a částí Lázní Bělohradu. Nápad se rodil v hlavě Ladislava Stuchlíka více než osm let. Nahrávala tomu nejen nádherná příroda blízkého okolí lázeňského městečka, ale i vhodné cesty s turistickým značením a zajímavá historie procházených míst. V roce 2019 byly přiděleny v rozpočtu města prostředky na realizaci akce. Náklady se podařilo snížit získáním dotace z fondů EU přidělené přes MAS Brána do Českého ráje, z. s. Celkem akce přišla zhruba na 250 000 Kč.

Naučná stezka začíná v zámeckém parku, kde je také možné získat v Památníku K. V. Raise letáček – průvodce stezkou. Cesta vede do Brtve, napříč Kamennou hůrou, přes Kulatý vrch a Paseky do Dolního Javoří. Zpět vede kolem vyhlídky na údolí Javoří a Uhlířů do Horní Nové Vsi a pak se vrací podél Javoroky do Lázní Bělohradu. Tabule popisují geologické a přírodní zajímavosti, zmiňují se o životě a práci lidí při využívání přírodního bohatství kraje. Tři poslední tabule informují o historii původně tří samostatných vsí podél říčky Javoroky, které dnes tvoří Bělohrad. Cesta je dlouhá 12,5 km a je ji možné absolvovat pěšky, klidně i s kočárkem, nebo na kole. Plně otevřena bude od května 2020. Šťastnou cestu. (lav)

Koronavirus a Lázně Bělohrad

Starosta města Pavla Šubra jsme se zeptali, jak se ve městě vyvíjela situace s šířením koronaviru, jaká opatření prováděl městský úřad a jak vše hodnotí.

Druhá polovina března bylo hodně hektické období a těžko říct, co nás ještě v boji s koronavirem čeká. Když to vezmu postupně, tak rada města měla v pondělí 9. března jednání s majiteli zámku o jeho další rekonstrukci, ale už jsme sledovali i situaci v Itálii a Rakousku. V úterý 10. března vyšlo nařízení Ministerstva zdravotnictví o uzavření škol a o zákazu pořádání akcí nad 100 osob. Na základě těchto nařízení došlo k rušení prvních akcí. V neděli 15. března večer přijala vláda ČR usnesení o přijetí krizového opatření – zákazu volného pohybu osob. Hned v pondělí 16. března ráno jsme proto všemi možnými způsoby informovali občany o těchto opatřeních, seniory vybízeli, aby pokud možno vůbec nevycházeli, a řešili jsme další opatření – uzavření úřadu, zřízení krizového štábu, fungování pečovatelské služby, uzavření sběrného dvora, provoz mateřské školy, rušení kulturních a dalších akcí, prodloužení platnosti samolepek na svoz odpadu do konce června atd. atd.

V té době také začala platit povinnost nosit na veřejnosti roušky. Jak jste na to byli připraveni?

Ano, povinnost nosit roušky začala platit od čtvrtka 19. března, ale v té době už plno lidí roušky nosilo. Nabízelo se nám hodně žen, že roušky šijí a budou pro nás šít, my jsme sháněli materiál (např. antibakteriální látku v hořické Milečce, tkalouny) a roušky distribuovali buď prostřednictvím lékárn, nebo přímo z okna na úřadě, rozváželi jsme je starším lidem. Oficiální cestou jsme jich dostali pouze 50 ks pro potřeby pečovatelské služby, ale od jedné firmy jsme jich v první fázi koupili 200. Pan tajemník v té době sehnal i 150 litrů dezinfekce, vše jsme dodávali lékařům ve městě, kteří žádné vybavení nedostávali, nebo do obchodů. S distribucí nám hodně pomáhaly pracovnice naší pečovatelské služby.

Co vás v té době potěšilo?

Potěšením byla celková atmosféra, která mně připomínala období sametové revoluce nebo hokejového Nagana. Hodně žen šilo nebo k nám nosilo ušité roušky, volali nám lidé, kteří nabízeli dobrovolnickou práci formou zajištění nákupů či jiných služeb pro seniory, v nelehké situaci byli prodáváci v obchodech. Všem za to děkuji. Potěšil mě i hejtman Královéhradeckého kraje Jiří Štěpán, který mně dvakrát volal a ptal se, jaká je u nás situace a zda něco nepotřebujeme. Myslím, že správná byla i rozhodnutí vlády a Ústředního krizového štábu, díky nimž bylo v naší zemi zabráněno nekontrolovanému šíření nemoci covid-19.

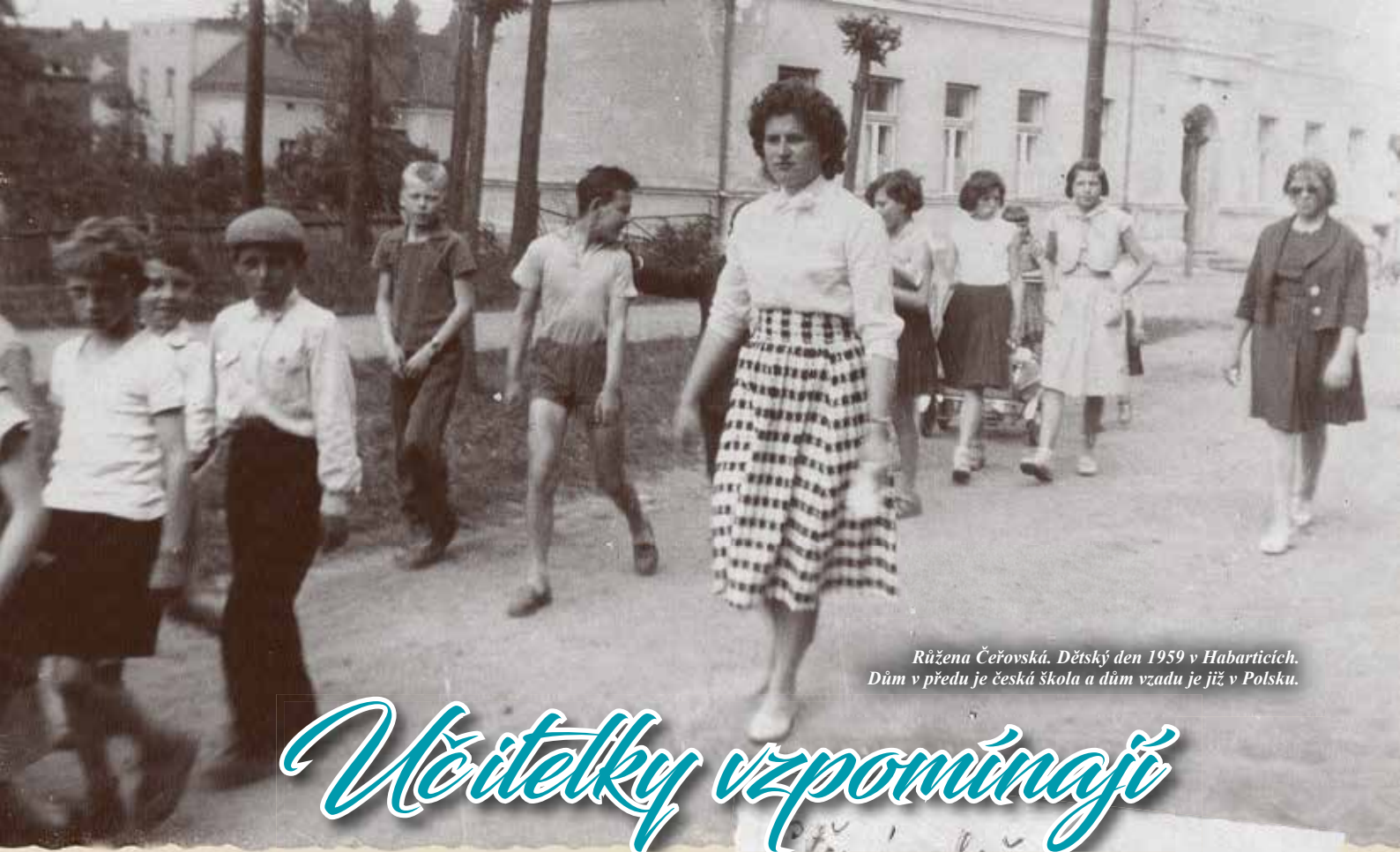
A naopak zklamalo?

Zklamal mě třeba způsob informování starostů. Na plno formulářů pro krizové řízení jsem vyplňoval svoji e-mailovou adresu, ale nakonec mně na mobil vždy přišla SMS, že na e-mail podatelny města někdo posílá nějaký pokyn nebo rozhodnutí. Zklamal mě i přístup vedoucích orgánů Evropské unie, které pouze kritizovaly opatření jednotlivých zemí a konstatovaly, že nemají mnoho pravomocí a že připravují strategii boje proti koronaviru. A bohužel některá vyjádření našich vládních činitelů nebyla také optimální – stále se měnící a nejednotné informace o podpoře podnikatelů nebo o vyhrazené době v obchodech pro seniory nad 65 let. Teď čerstvě i diskuse o „promofování“ populace. Myslím, že kritiky bude ještě dost, ale jak se říká, po boji je každý generálem. Hlavně ať situaci zvládneme, protože nás nečeká jednoduché období.

(spo, las)

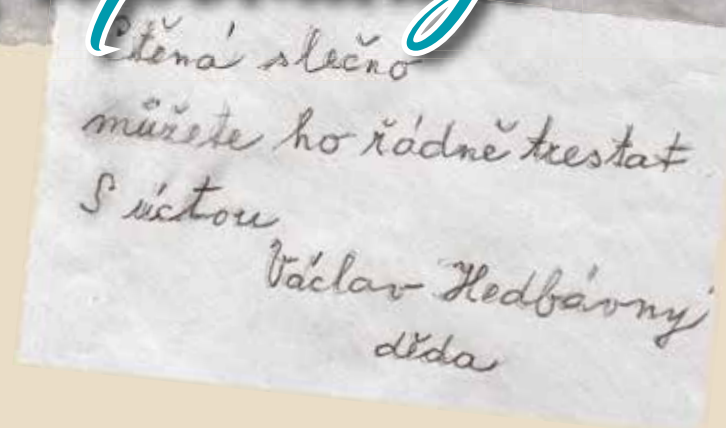

Růžena Čerovská. Dětský den 1959 v Habartících. Dům v předu je česká škola a dům vzadu je již v Polsku.

Učitelky vzpomínají

Co se stane, když se sejdou čtyři bývalé učitelky? Z tohoto setkání se stane příjemně strávený čas naplněný vzpomínkami především na začátky působení ve školních službách. Ve vzpomínkách jsme se vydaly až do 50. let minulého století. Tehdy pár let po válce a po odsunu sudetských Němců přicházely do pohraničních oblastí české rodiny. Rodiny s dětmi, které potřebovaly české školy. Mladí učitelé a učitelky na základě umístěnek nastupovali do těchto pohraničních obcí s odhodláním zúročit vše, co jim škola dala. Nejsevernější vesnice na česko-polských hranicích se na několik let stala domovem tří mladých učitelek. Habartice, okres Frýdlant v Čechách. Škola byla trojtřídkka, to znamená, že žáci 1. stupně byli rozděleni do tří tříd. Ve třídách často se 30–40 žáky byly i děti z německých rodin, které nebyly z nějakých důvodů odsunuty. Učitelkám byl přidělen opuštěný domek, ale samy si musely poradit i s opravou a zabezpečením vstupních dveří a se základním vybavením. Přesto na tuto dobu i s těžkými zkušenostmi rády vzpomínají a působení v obci „na konci světa“ nelitují.

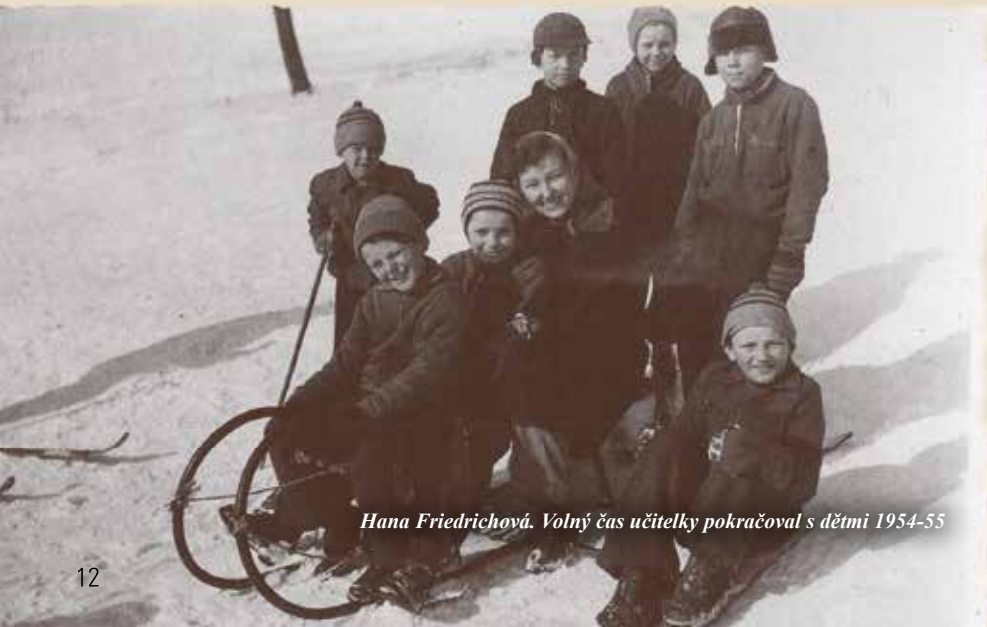
V některých obcích byly pro nastupující učitele připraveny podnájem nebo samostatné obecní byty. Tak tomu bylo i v obci nacházející se pod Milešovkou. Podnájem u starších německých manželů byl ve srovnání s jinými podmínkami luxus: samostatný pokoj s kamny na uhlí a s klavírem, se snídaní podávanou v kuchyni. Laskaví a obětaví lidé, zasluhující obdiv: ve válce jim zahynul jediný syn Hans... Najednou jako by válka byla ještě na dosah. Svět není černobílý...

I v rodinách žáků jsme se setkávaly s různými tragédiemi, neuvěřitelnými osudy, které se často podepsaly na psychice a chování žáků. Byla to opravdová „škola života“, kterou jsme v těchto podmínkách procházely. S dětmi většinou nebyly výchovné problémy, naopak byly vděčné za náš zájem, za každou sebemenší pochvalu, které se jim často od rodičů nedostávalo. Život v nových a nelehkých podmínkách byl nápor i pro rodiče. Často na děti neměli čas a byli rádi, že o děti je ve škole postaráno. Pro mladou učitelku nebyl problém odpoledne po vyučování si s dětmi zajít na kopec sáňkovat, nasbírat byliny nebo klestí na zátop. A tak se stávalo, že i zde byla navázána přátelství, která trvají dosud, vždyť i naši tehdejší žáci jsou dnes již důchodci! Jeden příklad za všechny: Byl podzimní nevládný čas, v obci jen jedna rodina vlastnila televizor. U malé obrazovky seděla rodina a dvě tři učitelky. Může se takové pozvání odmítnout? Na takové chvíle se nedá zapomenout.

Dnes asi už těžko učitelka obdrží dopis tohoto znění: Ctění slečno, můžete ho řádně trestat. Václav Hedbávný, děda. K tělesnému trestu nikdy nedošlo, naopak, mezi žákem a učitelkou vzniklo celoživotní přátelství.

I když jsme ke svému poslání přístupovaly odpovědně, rády jsme o víkendech zajížděly do svých domovů. Ovšem pozor! Tehdy víkend byl velice krátký, učilo se i v sobotu dopoledne, pak několikahodinová cesta vlakem nebo autobusem, z víkendu zbyl jen sobotní večer

Hana Friedrichová. Volný čas učitelky pokračoval s dětmi 1954–55

a neděle. Neděle se protahovala, jak to šlo, vracely jsme se někdy až před ránem. Vítaly jsme roztopená kamna ve třídě, u kterých jsme na chvíli mohly dospat to, o co jsme se vlastním přičiněním postaraly. Byly jsme mladé a nechtěly jsme být připraveny o možnost kulturního vyžití, o setkání s přáteli a s rodinou.

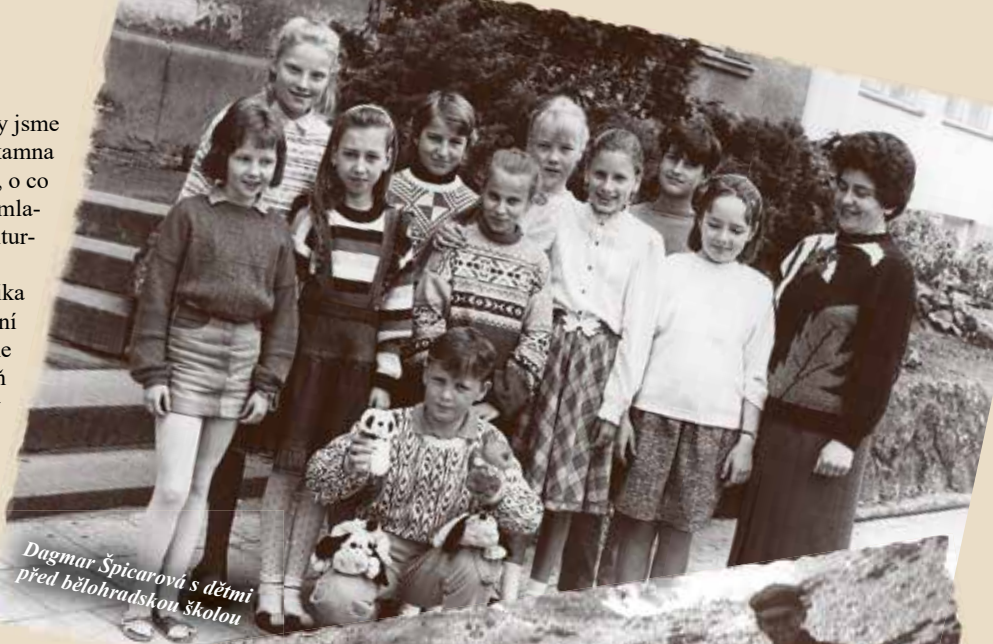
Bělohradská škola procházela také několika stupni svého vývoje až k dnešní monumentální podobě. V oněch padesátých letech, na které jsme vzpomínaly, měly i přílehlé obce první stupeň školy. Dnes tyto budovy většinou plní zcela jiný účel, v nejednom případě se staly i obytnými rodinnými domy nebo rekreačními chalupami. Škola v Brtvi má dlouholetou tradici, i když tato budova byla již druhou školou v této obci. Byla postavena v moderním stylu a po mnoho let plnila účel, pro který byla postavena. Mladá učitelka přivítala možnost vyučovat v místě svého bydliště, pár kroků od svého domova. Ale nebylo to tak růžové, jak se na první pohled zdálo, ani snadné. Souvisela s tím řada povinností, jako např. ranní zatápění ještě před příchodem žáků, úklid školy, která čítala 2 třídy. Druhá učitelka dojížděla nebo docházela z Bělohradu. Stalo se, že za nevlidného počasí po ránu děti přicházely promoklé. Nezbývalo než obložit rozehrátá kamna mokkými svršky a věřit, že se do konce vyučování oděv usuší. Toto útulné prostředí si oblíbil i inspektor, který na hospitaci strávil celé čtyři hodiny. Pátou hodinu odučil sám, na vlastní žádost. Náročné pro mladou učitelku, ale pochvala ji neminula. V dalších letech učila na II. stupni bělohradské školy, ale na ty první roky se nedá zapomenout.

Horní Nová Ves se mohla pyšnit dlouholetou tradicí své školy, na které vyučoval kdysi též Josef Kožíšek, spisovatel. Dlouho byla školou pro děti 1. stupně, nyní ji v nové moderní podobě užívají předškoláci. V době, kdy zde byla dvojtřídka, nastoupila tam mladá učitelka, která prošla následně praxí, kterou by jí mohl leckdo závidět: Učitelka na dvojtřídce v Horní Nové Vsi, vychovatelka v Dětském domově pro opuštěné děti, který sídlil tenkrát v budově zámku. Ráda vzpomíná na své působení na jednotřídce ve Svatojanském Újezdě. Nevyhnul se jí ani úkol pracovat jako skupinová vedoucí pionýrů. Ano, i tento post byl mladým kantorům nabízen, se školní výukou měl málo společného. A nebyl to jediný úkol, kterého se učitelé museli zhostit. Vedoucí pionýrů, evidence sběru odpadových surovin, spojení žáků spojené s výběrem peněz, evidence o úsporách elektrické energie v jednotlivých rodinách žáků v době, kdy se mělo touto energií šetřit. Také se šetřilo uhlím, byly uhelné prázdniny, kdy si žáci docházeli do školy pro úkoly. Zdánlivě i k humorným, a dnes až k neuvěřitelným situacím mohlo dojít v případě, kdy mladá učitelka dostala za úkol přesvědčovat zemědělce o nutnosti vstupu do JZD. A to se skutečně stávalo.

Některé školní akce měly svůj půvab v užším navázaném kontaktu s žáky, což, doufám, mohou potvrdit i současní pedagogové. Lyžařské kurzy na Studenově, na chatě Náradí, kam Bělohraďáci zajíždějí od oněch 50. let. Školní výlety pro starší žáky směřovaly i do slovenských hor do Tatranské Lesné.

Neodmyslitelná povinnost pro učitele byly také nácviky na spartakiadu. V roce 1975 se na Strahov vypravila skupina 27 žáků se svými cvičiteli. Byla to pocta, ne každá skupina, která spartakiádní sestavy nacvičovala, se mohla v Praze prezentovat. Poctivost se vyplácí.

Učitelky také vzpomínají na povinnou péči o školní pozemek. Nejen během školního roku, ale i o prázdninách byly stanoveny služby k zalévání i okopávání. Nikdo si nedovolil tuto povinnost opomenout. A výsledek se dostavil: zelenina ošetřovaná s láskou byla po sklizni předána do školní kuchyně a zde se o její uplatnění postaraly kuchař-

Dagmar Špicarová s dětmi před bělohradskou školou

Jana Zukalová na školním výletě v Tatrách, vedle sedící Zdeněk Prehal

Učitelský sbor ZŠ Lázně Bělohrad

ky. Ani na ně nesmíme ve svých vzpomínkách zapomenout. Pro žáky i pro učitele byl dobrý oběd jednou ze světých chvil pracovního dne. Nejen pro tu chvíli odpočinku, ale i pro jídlo, které si zasloužilo být pochváleno. Jistě je tomu tak i dnes.

Přes všechnu počáteční obtížnost a odlišnost od současného školství rády na naše kantorské začátky vzpomínáme.

Děkuji Růženě Čerovské, Dagmar Špicarové a Janě Zukalové za čas, který věnovaly vzpomínkám na své učitelké začátky, a za poskytnutí téměř již historických dokumentů.

Hana Friedrichová, foto: archiv

Adéla Novotná

JÍZDA Z KOPCE

22. 2. 2020 byl špindlerovský Svatý Petr již po šesté svědkem nelítostného a bezhlavého bláznovství, jízdy na bajku dolů po červené sjezdovce. Závod s názvem Chinese Downhill pořádá legenda českých bajkerů Michal Maroši.

Na finálové jízdě se sešlo 100 sněžných jezdců, kteří vzešli z kvalifikačního kola 206 startujících. V 16 hodin se uzavřela sjezdovka a výstřel odstartoval závodníky. Mezi nimi byla i Bělohradčanka z Horní Nové Vsi Adéla Novotná (nar. 1999), pozdější vítězka ženské kategorie.

Adélo, co tě přivedlo na start tak extrémního závodu?

Letos jsem se zúčastnila závodu ve Svatém Petru potřetí. Přivedl mě k němu můj brácha, který jezdí Downhill již šest let. Pouze s tím rozdílem, že on jezdí veškeré sjezdy, nejen na sněhu, ale i na kořenech a kamenech, a já ne. Mám na takové ježdění sice také kolo, ale jezdím jen tento zimní závod. Jinak celý rok na něj nesednu. Je to paradox, zvlášť když to dalo letos na vítězství. Což jsem nečekala.

Jak takový závod probíhá?

Každý rok stejně. Letos nám přálo počasí i sněhové podmínky. Nepršelo, nesněžilo ani nefoukal vítr. Bylo i příjemně teplo. Nicméně to

ovlivnilo sjezdovku, která byla ke konci rozbrědlá, a těžko se v tom jelo.

Začalo to tak, že jsme postupně vyjžděli lanovkou nahoru. To při stovce účastníků chvíli trvá. Pro lyžaře byla již trať uzavřena, nicméně se na ni jeden připlétl. Nahoře jsme se postavili do tří řad. Devadesát čtyři mužů a pět žen, které se v závodním poli trochu ztrácely. Po výstřelu z pistole se celý dav rozběhl pro kola, která byla asi 100 m před námi, rozmístěná po stranách sjezdovky. Každý musel najít svoje kolo, což bývá problém. Peloton se díky tomu roztáhne.

Já jsem si dala bajk takticky co nejblíže k sobě, abych ho viděla, a ještě jsem si na něj dala červené blikáčky. Našla jsem ho hned a tím získala trochu výhodu. Prostě taktika, to v tomto závodě jinak nejde. Pak se všichni společně, hlava nehlava, pustí dolů po přibližně dvoukilometrové trase.

Jaký je to pocit?

Každopádně je to adrenalin. Pocit se nedá moc popsat. Člověk se před startem trochu bojí, ale jak se vyrazí, už nejde na nic jiného myslet a jen se soustředí na trať.

Srazil jsem sice jednoho závodníka, který se

předem mnou vyboural, ale tomu nešlo už zabránit.

Nic se jemu ani mně nestalo. Spadla jsem asi dvakrát. Modřiny byly, ale ty k tomu patří, našťaství nic vážného. Všichni přežili.

Na co si vzpomeneš, když se řekne Chinese Downhill 2020?

Určitě si vzpomenu na hrozně moc bláznů pohromadě. Na přátelskou atmosféru závodu, ve kterém proti sobě všichni bojují, ale zároveň jsou k sobě slušní a ohleduplní. Rozhodně i na obrovský příval emocí a adrenalinu.

Ráda bych si to za rok opět zopakovala.

Ladislav Stuchlík, foto: Jan Měšťák, Jan Novák

V únoru jsme se byli (*) v Benátkách nad Jizerou naposledy rozloučit s paní Janou Vojtíškovou – Rejthonovou, kdysi jedinou přeživší členkou vyvražděné rodiny Vojtíškových z Bělohradu. Ráda bych její pohnutý životní příběh krátce připomněla:

Po atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha (27. 5. 1942) přikročili Němci k odvetě, která tehdy vzbudila děs nejen v okupovaném Československu. Obce Lidice a Ležáky byly vyhlazeny, stovky lidí v celé zemi zatčeny a odsouzeny k smrti. Týden po vypálení Lidic (17. 6. 1942) zatkl gestapo celou rodinu Vojtíškovou. Malé Janě tehdy nebylo ani půl roku. Snad proto její matku Kristýnu jako jedinou po výsledku propustili. Uchýlila se s dítětem do Benátek nad Jizerou, kde měla nejen rodiče, ale i nejlepší kamarádku Aničku Říповou. Tu požádala, aby se v případě dalšího zatčení o dcerku postarala. Kristýnu znovu zatkl o dva měsíce později a po výsledku na pražském gestapu převezli za ostatními členy rodiny do Terezína. Nakonec byli všichni posláni do koncentračního tábora Mauthausen a popraveni. Pro malou Janu, která byla rovněž určena k likvidaci, si gestapo přijelo do Benátek v listopadu téhož roku. Jedenáctiměsíční holčičku Říповým doslova vyrvali z náruče a odvezli pryč. Říповi po dítěti usilovně pátrali a snažili se mu pomoci úplatků zachránit život. Janička byla nejprve v německém sirotčinci v Krči, pak zřejmě na ženském oddělení věznice na Pankráci, odkud byla později v těžkém stavu převezena do dětské nemocnice. Vzhledem k označení „návrat nežádoucí“ byly na ní pravděpodobně prováděny lékařské pokusy. Jejich následky si nesla až do smrti. Když ji po osvobození jako tříletou našli, neuměla mluvit, lezla po čtyřech a jedla z misky jako zvířátko. Měla poškozené srdce i ledviny a kvůli hnisavým ranám na hlavě, které zasahovaly až do uší, byla částečně hluchá. Tělo měla poseté boláky a jizvami po „operacích“. Lékaři zjistili, že prodělala řadu chorob, na které se tehdy běžně umíralo: tyfus, tuberkulózu, paratyfus, opakované zápal plic, zánět srdečního svalu. Co všechno v letech války prožila, však mohli jen odhadovat, protože dokumentace se z velké části ztratila.

Průběh skončil. Nezapomente!

Zuboženému dítěti tehdy ani největší optimista nedával naději na život. Pěstouni Říповi, kteří vlastní děti neměli, však udělali pro malou Janičku nemožné. Nelitovali peněz ani námahy. Holčičce se dostalo té nejlepší léčby, přesto byl její zdravotní stav po dalších osm let označován jako kritický. Ale Jana byla nesmírně životaschopná a houževnatá. Nakonec se v rámci možností uzdravila. Do školy nastoupila s dvouletým zpožděním, ale brzy všechno dohnala. Byla pohybově nadaná, chodila do baletu a později byla přijata na konzervatoř. Kvůli starým zraněním hlavy, která vyústila v řadu ušních operací a způsobila ztrátu rovnováhy, však musela studii zanechat. Přesto neztratila životní elán, pracovala, vdala se, vychovala syna a dceru, dočkala se vnoučat. Zůstala pohybově nadaná, dlouhá léta působila jako trenérka krasobruslení.

Zdravotní problémy se s postupujícím věkem pochopitelně zhoršovaly a poslední léta trávila Jana převážně na vozíku. Od dětství těžce poškozené srdce jí však dokázalo sloužit až do letošního ledna. Její smrtí se historie bělohradské rodiny Vojtíškových uzavřela.

Obvykle se říká: Průběh skončil, zapomente. Já bych se přimlouvala za opak. Na některé události se zapomínat nesmí, už proto, aby se nemohly opakovat. Neboť, jak říkávali moji prarodiče: „Lidská paměť je krátká a plynoucí čas nahrává vínkům.“

Vždyť těch, kteří nenápadně ohýbají pravdu, aby se jim hodila do krámu, těch je v každé době a za každého režimu víc než dost.

Dnes už spousta lidí veřejně prohlašuje, že zvěrstva války zdaleka nebyla tak hrozná. Dokonce že ani holocaust nebyl. Nejen že to tradičně tvrdí muslimové (kvůli nimž to údajně vyškrtli z učebnic dějepisu v Británii), už jsem to slyšela i od mladé české populace. „Nic takového se určitě nemohlo stát. Protože takhle se člověk k člověku nechová!“

Pochybovačům nedochází, že historii nelze posuzovat optikou dneška. Na jednu stranu se jim nedivím. Při nedostatku vzdělání je podobný názor logický a pochopitelný. Vždyť v dnešních filmech a seriálech (od válečných a historických až po sci-fi) jsou hromady mrtvol vyráběných počítačovou animací naprosto běžné. Pohled na jámy plné nahých, vyhublých a zmrzačených těl před osvětimským krematoriem může na diváka působit stejně. „Je to umělé! Naaranžované! Je to jen film. Takhle by se lidi k sobě nikdy nechovali!“

Ale ano, oni se tak chovali. Moje generace to ví od pamětníků, kteří to zažili na vlastní kůži a nám to – ještě otřesení a rozbolavěli – vyprávěli. My jsme to našim dětem sdělovali už jen okrajově, a vnoučatům vůbec. Je to logické, protože sami jsme hrůzy války nezažili a dětem se lépe vypráví o hezkých věcech než o těch smutných a děsivých. Ale zapomenout se na ně nesmí. Zrůdných režimů a myšlenek na zahubení bližního svého, který smýšlí jinak nebo vyznává jiné náboženství, je pořád víc než dost.

Takže – příběh sice skončil, ale NEZAPOMENTE!

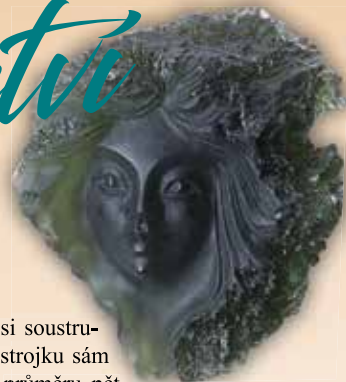
Hana Marie Körnerová,
foto: Ladislav Stuchlík

*starosta Ing. Pavel Šubr a vedoucí kulturního střediska pan Ladislav Stuchlík

ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU

Kamenorytectví

Glyptika

Počátky kamenoryteckého umění mapujeme již ve staré Mezopotámii. Postupně se toto umělecké řemeslo rozšířilo do Egypta a Řecka, potom přes Řím, Francii, Itálii a Německo i k nám do Čech, kde již v roce 1884 vznikla v Turnově první umělecká škola u nás zaměřující se na výuku tohoto oboru. Glyptice se věnuje jen pár umělců. A protože v Bělohradě tvoří opravdový mistr svého oboru, glyptik pan **Vojtěch Záveský**, není povolání nejlepšího člověka pro představení tohoto uměleckého řemesla.

Kdy se v tobě zrodila myšlenka vydat se tímto směrem?

Vždycky jsem rád maloval a zajímal se o přírodu. Už v dětství jsem našel své první acháty na hořické šterkové silnici v Lukavci, když jsem tam pobýval u babičky. S kamarádem jsme dokonce lezli hledat kameny do hřídalecké sopky Horky. Později jsem jezdil nacházet acháty na kole i do Železnice. Tam už se ve mně zrodil základ k pozdějšímu rozhodnutí nastoupit ke studiu na umělecko-průmyslovou školu.

Na „šperkárnu“ v Turnově jsem nastoupil v roce 1971 na obor broušení a rytí drahých kamenů, jehož okrajovou částí byla výuka rytí drahých kamenů. Tato specializace se vyučovala až od druháku a jen dvě hodiny týdně, vždycky v pátek odpoledne. Měl jsem štěstí, že si mého

zájmu o rytí kamenů všimla paní prof. Dostrašilová už v prváku. „Vytáhla“ si mě k sobě a do tajů kamenorytectví jsem díky ní začal pronikat už od prvního ročníku.

Kolik vás tenkrát kamenorytectví studovalo?

V ročníku nás bylo šest brusičů kamenů, ale u oboru jsem zůstal sám. Dřív hodně rytečů uteklo ke sklářům. Rytina ve skle vzniká snadněji, protože je větší. Kdežto u rytí do kamene se jedná o miniaturní velikosti. Například u heraldických motivů do pečetních prstenů je k dispozici kámen veliký cca 12 mm a do tohoto prostoru musím vyřýt helmici, pavězu, dva lvy a ještě třeba nějaký nápis nebo figuru. Tam na nějakou chybu už opravdu není místo.

Jaká byla cesta od studií k vlastní dílně?

Nejprve jsem rok jezdil do Granátu Turnova. Z toho půl roku jsem dojížděl na motorce. V pět jsem vyjížděl z Bělohradu a ve čtyři zpět z Turnova. V zimě jsem si pak pronajal malou chaloupku v lese asi 5 km od Turnova, a ve sněhu se brodil do práce. Po tom roce mně nabídli, jestli nechci dělat doma. Byl to takový paradox doby, tehdy vládl trend, že veškerá výrobní činnost měla probíhat ve fabrikách. No, a protože kamenorytectví není zrovna obor, který lze snadno zaškatalkovat do továrny, tak od roku 1978 jsem se přesunul s prací domů. Nejdřív jsem si na dvorku postavil takovou dřevěnou kůlničku, pak ji nahradila zděná a asi před patnácti lety jsem si už pořídil pěknou dílnu i s ateliérkem v patře. Teď už vytvářím v prostorách, jaké jsem si vždycky představoval. Zakázky mně většinou z Granátu posílali. Hotové dílo jsem jim pak vždy ochotně odvezl. K návštěvě Turnovska totiž využívám každé příležitosti. Do tohoto kraje se moc rád vracím a znám tam také hodně lidí, se kterými se s potěšením setkávám.

Proměnil se nějak obor od dob studií a jaké používáš nástroje?

Když jsem nastoupil do prváku, ve škole zrovna probíhala obměna ryteckých strojků. Ty staré i s tím velkým elektromotorem si tenkrát mohli studenti za 1000 Kč odkoupit. Využil jsem toho a až o dlouhou později se ukázalo, jaká to byla úžasná volba. Modernější strojky, co nahradily ty vyřazené, už dávno dosloužily, a já na tom původním dělám dodnes ty nejjemnější rytecké práce. Původní strojky měly ještě uložení v bronzových ložiskách. No a ty když se podaří perfektně seřídít, působí takřka nehlučně. Kdežto u těch novějších je po určité době provozu randál jak od míchačky. Je to takový rozdíl, že mně dokonce šikulové v čele s panem Rolfem vyrobili ještě jeden podle toho starého strojku.

Nástroje pro rytí si soustružím na ryteckém strojků sám ze „stříbrnice“ o průměru pět až šest milimetrů. Na jemné práce je zapotřebí mnoho nástrojů různých tvarů, které se upínají do kleštěnek. K přimazávání používám takovou kašičku ze směsi oleje s diamantovým práškem, který si v hmoždíři připravím na požadovanou hrubost. Tu pak nanáším na nástroje nulkou štětečkem nebo seříznutým brčkem.

Jinak obor nějakou převratnou změnou neprošel. Vždyť stále ještě žasneme nad tím, s jakou precizností dokázali vytvořit svá díla byzantští umělci.

S jakým materiálem pracuješ nejraději?

Oblíbené mám kameny tady z Podkrkonoší. Buď si je nacházím sám, nebo mi je nosí sběratelé, případně si kámen přinese zákazník.

Rád dělám i do vltavinů. Jedná se svým způsobem o tvrdší sklovinu, která podle nepravděpodobnější teorie vznikla pádem meteoritu na území dnešního Německa do písčité půdy. Ta se přetavila ve sklovinu, která se rozstříkla přes Šumavu až po Moravu. Na Budějovicku se nacházejí trávově zelené vltaviny, blíže k Moravě pak hnědozelené. Jinak dle lokality se od sebe liší také svým zvrásněním – skulptací. Pro moji práci je vhodnější jemnější zvrásnění.

Zájem o vltaviny se oprávil až v poslední době. Zhruba před sto lety ho totiž začali napodobovat šperkaři a skláři tak, že vytvořili odstín skla, do kterého dokázali zapracovat i nečistoty. Od pravých vltavinů pak bylo jejich dílo takřka k nerozeznání. Tím upadl tento kámen na dlouhou dobu v zapomnění. U rytečství však máme tu výhodu, že můžeme využít přírodní část kamene pro rytinu, čímž na první pohled zvýrazníme, že se jedná o pravý kámen. Když tedy mám možnost si materiál vybrat sám, už koukám, abych mohl ten tvar výtvarně využít. Pak například v části vyryjí požadovaný motiv a třeba z jedné až dvou třetin do motivu zakomponují přírodní tvar vltaviny. Teď se pro šperky hodně používají vltaviny v kombinaci s granáty.

Mnoho rytin jsem dělal i do horského křišťálu. Všeobecně platí, že pro ryteckou práci jsou nevhodnější kameny se stupněm tvrdosti sedm, jako je achát, jaspis, záhněda, křišťál, ametyst, citrín či almandín. Zrovna nedávno mně přinesl jeden sběratel krystal rubínu, který má tvrdost devět, tak uvidím, jak se s tím dokážu poprat.

Máš rád při práci nějakou hudební kulisu?

Ono jde o obor hodně náročný na čas. Některé rytiny trvají jednotky nebo desítky hodin. Ale jsou rytiny, u kterých je nutné vysedět i stovky hodin. Jenom se vlastně jemně škrtá nástrojem o kámen a neustále se musí dílo kontrolovat. Diamantová kašička s tím olejíčkem vytváří takovou špínu, kterou musím vatičkou vždycky utřít, abych viděl provedenou změnu v rytině. A tahle operace probíhá během práce třeba desetitisíckrát, a tak poslední dobou mám nejraději úplný klid. Ale pokud do toho ticha zpívá Andrea Bocelli, je pohoda při práci dokonalá.

Rukama už ti prošlo hodně rytin. Vybočují některé z této dlouhé řady?

Za těch čtyřicet let, co se glyptice věnuji, jsem se setkal s různými materiály i odlišnými grafickými požadavky. Mám však radost ze všech rytin, které jsem vytvořil. Už proto, že každé dílo je vlastně originál.

Asi před deseti lety se na mě obrátilo družstvo uměleckých řemesel Granát, abych jim vytvořil dva státní znaky vyryté v onyxu. Tyto kameny byly vsazeny do manžetových knoflíků z platiny. Ohlásil se totiž princ Charles, že se při oficiální návštěvě ČR dostaví i do zahrady, které sponzoruje. Termín byl doslova šibeniční – tři týdny! Zhruba po roce mě navštívil pán, který tu byl na léčení v lázních. Byl to šéf oprav těch navštívených zahrad a přinesl mně CD s fotkou prince Charlese, jak drží v rukou mou rytinu.

Největší rytiny do křišťálu byly rektorské insignie pro VŠ Hradec Králové. Jednalo se asi o osm centimetrů velkého lva s názvem školy na okraji. Po několika letech však změnili název školy. Zlatník musel rytiny rozfasovat a já jsem nápis odbrousil a vyryl nový.

Při insigniích pro ČVUT šlo o šesticentimetrový plastický reliéf lva do skleněné rubínové imitace.

Insignie pro VŠ v Košicích byla také výzva. Rytina do kamene obsahovala několik symbolů jednotlivých strojírenských oborů.

Jednou z posledních prací byla rytina na kopii svatováclavské koruny. Šlo o byzantský kříž s Ježíšem a anděly doplněný ještě nápisem. V originále je křížek ze safíru, ale protože tak velký safír dnes není, tak ta replika je z umělých kamenů, které byly napodobeny olovnatým sklem. Za celou dobu jsem dělal jen tři rytiny do skla a z toho jedna byla tahle replika.

Největší rytinu jsem vytvořil pro houslového virtuosa Jaroslava Svěčeného. Tato rytina byla vytvořena do brazilského achátu a symbolizovala hradeckou architekturu doplněnou o houslový nástroj.

Vedle glyptiky se však úspěšně věnuješ i malbě.

Nejraději maluji krajinky zdejšího okolí. Vždyť tak krásné výhledy, jaké se nabízejí od Bělohradu nebo Lukavce, si o přenesení na plátno přímo říkají. Výzvou pro mě bylo i zrestaurování maleb na fasádách domů Finkových na náměstí a „staré pošty“ na Třešance.

Tak mě napadá, o malířích již bylo vydáno mnoho knih. Jak je to u kamenorytců?

Životopisné publikace o známých umělcích v tomto oboru asi existuje mnoho. Nedávno jsem však byl pozván spisovatelem a režisérem Ivanem Fílou na křest jeho knihy Rytce kamejí. Nevypráví zde o žádném známém umělci, ale jedná se o poutavý baladický příběh. Později jsem se s ním setkal na vernisáži v Turnově a on mně říkal, že už proběhl křest této knihy i v Německu. A byl to pro něho nezapomenutelný zážitek, protože své dílo představoval v poločase fotbalového zápasu německé bundesligy před padesátitisícovým davem diváků. A pak že křest knihy je jen komorní záležitost.

Jaroslav Voves, foto: archiv V. Závěského

BĚLOHRADSKÉ *reflexe* Eduarda Čelíše

V těchto místech Bělohradských listů jsem psal sloupec o autech na Třetí straně, psech v parcích, zašlých hospůdkách, pečlivé galantérii paní Jany, romantickém rybníku Pardoubek, místních tenistech a fotbalistech, kteří byli uvedeni do síní slávy, i o tom, že v Edenu se hraje lepší fotbal než na Letné. Lehounce jsem v reflexích „dloubal“ do Města, premiéra Babiše i mocnáře na Hradě.

Od prvního března je rázem vše jinak. Nejen do Čech, ale do celého světa vlnil pěkný previt – koronavirus covid -19.

Je tady karanténa. Najednou jde všechno stranou. Pryč jsou jarní brigády na tenisových kurtech v Bažantnici, opodál končí moderní hala stolního tenisu, utrum mají i fotbalové soutěže, zavírají místní lázně, není kam jít na pivo... Do města jezdím jednou za týden rouškově nakoupit do samošky Copu, kamarád Jarda nám doveze pečivo od Rýdlů, články do tohoto „místního plátku“ konzultujeme, jak se dnes říká, „on-line“. Zkrátka sedíme s manželkou doma na zadku, věnujeme se jarní zahradě, vstáváme před devátou, není kam spěchat, se sousedy mluvíme přes plot.

Mám spoustu času sednout si k ježiškovskému počítači Dell a psát „do šuplíku“, hodně běží ČT 24 s obrovskou nůš covidnewsů, ale taky si lehnu v pokoji na gauč, čumím do stropu a přemýšlím o tom, kdy naposledy jsem žil radostně a naplněno...

Pomáhají mi Cimrmani. Z youtube jsem si dal všech jejich patnáct her, od Afriky až po Záskok, řazeno abecedně. Fajnové je i to, že si mohu v telce pustit filmy zpětně. Většinou vyhrávají bijáky s Vlastou Burianem a dvojicí Voskovec-Werich. Chybí mi živý televizní sport, ten ze záznamu je stará, prošlá konzerva...

Když převrhnete sklenici vína na ubrus, už víno do sklenice zpátky nedostanete. Proto nejde vrátit tu skutečnost, že koronavirus asi dotáhl do severní Itálie čínští dělníci a naši lyžaři odtud do Čech.

Apropó víno. Je prý zdravé si dát po dobré večeri dvojku plného červeného. Už se těším, jak si na Třetí straně ve vinotéce Fandy Macha dáme po skončení téhle mizérie dobré červené.

Bělohradáci i vy ostatní čtenáři.

Prejijeme to. Ve zdraví a dobré mysli.

Květná neděle 5. dubna

NÁŠ KAMARÁD JUDr. JAROMÍR PLUHAŘ

Bělohradský knižní kroužek mě požádal, abych sepsala vzpomínku na našeho člena a kamaráda Mírka Pluhaře, dlouholetého chalupáře z Hřidelce. Rád chodil s manželkou Janou mezi nás, posedět si a popovídat o přečtených knížkách. Opustil nás nečekaně loni v létě. Z poslední procházky do milovaného lesa jsme ho čekali v naší hospůdce na pivečko marně.

Mírek byl právník s trvalým bydlištěm v Praze, ale po tu větší a krásnější část roku od března do října byl čistokrevným Hřidelákem. Přes svůj vysoký věk se zapojoval do veškerého dění ve vsi, byl čestným členem dobrovolných hasičů a nikdy nevynechal žádnou jejich akci, ať už se jednalo o soutěže, nebo tradiční čištění nádrže Paloučka. Rád si také před místní hospůdkou poseděl se sousedy u dobrého vína nebo piva.

V mých vzpomínkách zůstává především jako všestranně vzdělaný člověk, se kterým bylo potěšením hovořit o čemkoliv. Zasloučený znalec historie, literatury, cestování. Od minuty mohl dělat průvodce po našich památkách. Neúnavný turista, kterého jsme mohli od jara do podzimu potkávat na pravidelných dlouhých vycházkách, vyzbrojeného sukovicí vlastní výroby.

Měl rád vůni dřeva, byl amatérským řezbářem a svými sochami zkrášlil nejen vlastní chalupu v Hřidelci, ale také mnohé chalupy a zahrádky přátel. Pokud zavítáte do Hřidelce, můžete obdivovat poustevníka, Anežku Českou, rytíře, pasačku, medvěda, vodníka, totem vyrobený speciálně pro místní hasiče, hlavu Medusy, sovu, psa a mnoho dalších.

Město Lázně Bělohrad položilo květiny u památníku americkým letcům, kteří se po náletu na Drážďany 14. února 1945 se svým bombardérem B17 zřítily u obce Hřidelec. Aktu k příležitosti 75. výročí události se zúčastnili: starosta Lázní Bělohradu Pavel Šubr, místostarosta Antonín Schánilec, vedoucí kulturního střediska Ladislav Stuchlík a znalec vojenské historie a aktivista Miloš Podzimek. Ten poslal fotky z položení květin Barbaře Neal, neteři Alfreda Lubojackého, člena posádky bombardéru, který misi nepřežil. Zpět přišlo poděkování.

Děkují Vám, drazí přátelé – dnešní fotky k 75. výročí v Hřidelci.

Byl rovněž amatérským spisovatelem a kreslířem. Sepsal brožuru Obec Hřidelec, vydanou před léty jako příloha Bělohradských listů. Až po jeho smrti jsme ale zjistili, že napsal, ilustroval a vlastním nákladem vydal knížku Střípky. Byla to komorní záležitost, určená především rodině.

Ráda bych se s vámi podělila o závěrečná slova knihy, která jsou i Mirkovým vyznáním:

V kraji, kde jsem měl to štěstí prožít dětství, se nestrhla žádná historicky významná bitva, což je dobře. Žádný potentát zde nevydal důležitá rozhodnutí, ani nepronesl moudra, později vylepšovaná a vkládaná do čítanek. To není žádné neštěstí.

Tento kraj, i když nemá drsné hory, divoké řeky nebo mimořádné přírodní zvláštnosti, je přesto krásný. Snad každý se do něj rád vrací, neboť je jímavý jako dobrá slova vyřčená v pravý čas.

A tak si lze pouze přát, aby v řekách přibylo vody a ze slabých potůčků se staly potoky, jimiž ještě před půl stoletím byly. V suchých příkopcích, zbylých po tak oblíbených strouhách, aby opět lezli raci a honila se různorodá vodní žoužel. A půjdou-li poutníci místy, kudy Mirkovi kamarádi a jejich předchůdci běhávali, ať na své cestě nacházejí studánky, z nichž by se mohli s požitkem napít.

Alena Peldová

Děkují Vám, Miloši – krásné fotografie pořízené dnes u pomníku v Hřidelci. V těchto dnech, kdy uctíváme památku posádky, je hezké vidět 3 výjimečné lidi města Lázně Bělohrad, jako je Pavel Šubr - starosta, kterého si dobře pamatujeme, Antonín Schánilec – místostarosta, a Ladislav Stuchlík – vedoucího muzea v Lázních Bělohradě, kteří přišli uctít památku s námi.

Byla to velmi výjimečná návštěva před 15 lety na 8. května. Já s Charlesem a Walt s Betty si stále přejeme, abychom toho večera tančili dlouho do noci, zatímco kapela hrála svou vynikající hudbu, „Big Band“ čtyřicátých let! Ještě jednou děkuji Vám, a také všem lidem, kteří se podíleli na naší výjimečné chvíli při uctění památky u pomníku v Hřidelci. Také děkujeme za návštěvu muzea v Lázních Bělohradě a v neposlední řadě i za výběrná jídla. Máme spoustu úžasných vzpomínek!

Děkují Vám, drazí přátelé.

Barbara Neal, neteř Alfreda Lubojackého, s manželem

(lav)

Lvi podíl na vydávání Bělohradských listů měla a doposud i má paní Marie Klůzová, která 30. března letošního roku oslavila významné životní jubileum 95 let.

Marie Klůzová pracovala v Památníku K. V. Raise od roku 1982 do roku 2015. Byla jeho nedílnou součástí a jako největší znalkyně K. V. Raise a bělohradské historie podávala návštěvníkům úžasným způsobem výklad a poučení.

Přesto, že nebyla členkou redakční rady, stála u zrodu Bělohradských listů v roce 2001 jako odborná poradkyně a dodnes se na ni obrací každý, kdo shání informace o historii města, jeho obyvatelích a událostech. Sama napsala řadu svých vzpomínek na život v Bělohradě, které zůstanou v archivu Památníku pro další generace.

Děkují paní Klůzové za patnáct let společné práce v Památníku K. V. Raise a Fričově muzeu a za její podíl na vydávání Bělohradských listů. Spolu s redakční radou BL blahopřejí k životnímu jubileu a přejí mnoho zdraví a štěstí.

Ladislav Stuchlík, vedoucí MKS Lázně Bělohrad

DOUPNÝ STROM A BUDKY V ZÁMECKÉM PARKU

Zaměstnanci údržby městské zeleně instalovali v zámeckém parku začátkem února budky pro ptactvo a útočiště pro další živočichy, například netopýry nebo veverka. Také jste si jistě všimli v zámeckém parku „mrtvého stromu“, který nyní slouží jako doupný strom.

Doupné stromy jsou prospěšné nejen ptactvu, ale i různým dutinovým živočichům, houbám, hmyzu. Doupných stromů v krajině ubývá, proto je potřeba tyto stromy chránit. Pokud vás téma zaujalo, přijďte do zámeckého parku, kde je na vyvěšena deska s informacemi, kde se dozvíte, pro které živočichy jsou doupné stromy perfektním útočištěm a domovem.

Možná si také říkáte, proč je potřeba budovat sýkorníky, špačníky, červenkovníky, veverka, netopýrníky nebo doupné stromy – vždyť se přece zvířata o sebe musí umět postarat sama? Samozřejmě že se například drobné ptactvo o sebe postarat umí. Problémem je ovšem to, že každý druh potřebuje jiné podmínky pro své útočiště. Ne každý pták se spokojí se stromem, v jehož koruně si z větví a slámy vystaví své hnízdo. Někteří ptáci potřebují vhodné dutiny vykotlaných stromů nebo ve zdech. Takových stromů s potřebnými dutinami ve městech ubývá, tyto stromy bývají nebezpečné pro nás, lidi. Ptactvo se o sebe postará bez budek, ale tak, že si najde vhodná útočiště na jiných, více zelených a vhodnějších místech mimo města.

Pokud bychom zde drobné ptactvo neměli, museli bychom se potýkat se zvýšeným výskytem různých hmyzích škůdců. Ptáci jsou samozřejmě jejich přirozeným nepřítelem a kupříkladu i obyčejná sýkorka je schopná za jeden rok spořádat až neuvěřitelných 75 kg různých škůdců, larev, housenek a drobných brouků, kteří jinak mohou bez rušení spásat naše plodiny na zahrádkách. Přes zimu vám jsou ptáci schopni pomoci například od stromových škůdců, třeba obalečů jabloňových, a zachránit tím velké množství plodů v příštím roce. Od jara pak sbírají slimáky, drátovce, komáry, mšice i další škůdce.

Nemáte na své zahradě ptačí budku? Zkuste se po nějaké vhodné porozhlédnout nebo ji vyrobte. Určitě vás potěší, když se vám v ní na jaře zahnízdí ptáci. Pokud chcete, aby se vaše zahrada stala skutečnou oáзой pro ptactvo, dopřejte mu krmítko nebo ptačí napajedlo. (hon, jan)

STROMY

Městský úřad Lázně Bělohrad, jako pověřený úřad podle § 75 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, povolil vlastníku pozemku kácení dřevin u zámku. Jedná se o 1x dub letní, 1x jasan ztepilý, 1x platan javorolistý, 3x javor mléč, 3x javor klen, 5x zerav západní. K předmětnému kácení vydal souhlasné stanovisko Městský úřad Jičín, oddělení památkové péče, protože předmětné pozemky jsou součástí nemovitě kulturní památky. V odůvodnění tohoto stanoviska je mimo jiné uvedeno, že stromy navrhované k odstranění v prostoru čestného dvora zámku dosahují značných rozměrů a jsou pozůstatkem původní parkové úpravy dvora v počátku minulého století, tyto však byly vysazeny příliš v těsné blízkosti křídel čestného dvora zámku a v současnosti svými kořeny, ale i mohutnou korunou, ohrožují tuto stavební památku a také zdravotní stav některých z nich je na hranici udržitelnosti. Zároveň jsou tyto pozemky zahrnuty do celkové rekonstrukce zámku, tedy je zde navrhována úprava těchto prostor a odstranění navrhovaných dřevin zároveň umožní realizaci nové úpravy čestného dvora. (zah, af)

REKONSTRUKCE BYTU

Vážený spoluobčané města Lázně Bělohrad, v posledních letech jste byli informováni o investicích a opravách v našem městě i okolí formou většinou obsáhlých zpráv o investičních akcích města Lázně Bělohrad. Nastal čas změny formy předávání těchto informací. Budeme publikovat významnější investice i opravy nepravdělně, formou krátkých zpráv s příložením fotografií, po dokončení, případně i v průběhu. Následně shrnutí akcí od posledního vydané plánujeme zveřejňovat v Bělohradských listech.

O co se s vámi chceme podělit tentokrát? V posledních týdnech jsme dokončili komplexní rekonstrukci bytu v Kotykové aleji s náklady ke 300 tis. Kč. Obratem byl pronajat a věříme, že bude dobře sloužit dlouhé roky ke svému účelu.

Velmi děkuji za odvedenou práci Technickým službám města Lázně Bělohrad, odboru investic a správy majetku, v neposlední řadě i externím firmám, které se na rekonstrukci podílely. (sch)

MĚSTO LÁZNĚ BĚLOHRAD DĚKUJE všímavým spoluobčanům v domě čp.26, kteří svou aktivitou zachránili paní Slezákovou

BĚLOHRADSKÉ ŠIBŘINKY

V sobotu 29. 2. 2020 proběhly v sokolovně dětské šibřinky. Sál zaplnily děti v nejrůznějších maskách, na které čekala spousta soutěží. Vyzkoušely si například koulení míče, běh slalomem, hod na cíl, jízdu automobilem a mnoho dalších aktivit. Všechny si odnesly cenu z tomboly a spoustu sladkostí za své výkony. Soutěžit se zúčastnili i rodiče, kteří vozili například své děti na pytlí nebo s nimi tančili.

Šibřinky nejsou pouze o soutěžení, ale i o zábavě, tanci a spoustě úsměvů. Společně jsme si s dětmi zatančili na písničky Baby shark, Malí indiáni, Bum báb. Oprášili jsme ptačí tanec a projeli se mašinkou. O hudbu se již tradičně postaral pan Sál.

Program nám oživil tanec děvčat ze skupiny CRAZY STEP pod vedením paní Renáty Bútorové.

Na děti letos čekalo také milé překvapení. Šibřinky navštívila paní Kvasničková se svým psem. Předvedli nám svůj dogdancing na písničku Červená karkulka od panů Svěráka a Uhlíře.

V průběhu programu byla samozřejmě možnost si dojít na občerstvení. To zajistili jako každý rok hospodští z Vřesníku.

Poděkování patří samozřejmě i všem sponzorům. Jmenovitě to jsou:

Město Lázně Bělohrad, Amadea, Cestovní kancelář Hoška, Česká spořitelna, Deprag CZ, Donap okna dveře, Drogerie Kieck, Freudenberg, Gifty, Jaroslav Fejfar, Koberce Brázda, Kola Šír Bělohrad, Lázně Bělohrad, a. s., Lékárna U České koruny, Oděvy Hana Klůzová, Papírmictví Lika, Poner Martin, Pekařství Rýdl, Restaurace Na Mostě, Štuma Jiří, Torque, Trávník Petr, Truhlářství Balihar, Věžička Kubátovi, V-garden, s. r. o., Zahradnictví Ludvík Lejdar, Zelenina Chemišinec.

Na závěr děkujeme všem, kteří pomáhali s přípravou, občerstvením, průběhem a úklidem, a těšíme se za rok při dalších šibřinkách.

T. J. Sokol Lázně Bělohrad

ZÁMEK ODHALUJE SVÉ TAJEMSTVÍ.

29. ledna 2018 bylo možné v L. Bělohradě vidět zvláštní úkaz. Napomohlo tomu vlhké počasí, stejně jako i skutečnost, že budova zámku není po dobu rekonstrukce vytápěna. Jev bylo možné vidět i během několika dalších dní.

Na jižní straně zámku se na omítce rýsovala původní, renesanční okna, která byla během pozdějších přestaveb zazděna, aby mohla vzniknout kousek vedle okna nová. Je zajímavé, že se obrysy zazděných oken neobjevily na žádné jiné straně zámku, i když vzhledem ke stavebnímu vývoji přicházejí do úvahy pouze strany severní do parku a jižní.

Dnes už se nedovíme, jak vypadal bělohradský zámek v době renesance. Ale díky fotografii, kterou jsem onoho vlhkého lednového dne pořídil, toho víme zase o něco více!

Jiří Hanuš

KAMENICTVÍ
Veverka

Miletín 250

telefon: 493 693 469, mobil: 603 484 779

Házená

PŘED SEBOU MÁM OBROVSKOU HÁZENKÁŘSKOU KRONIKU. NEVÍM TO JISTĚ, ALE DOMNÍVÁM SE, ŽE PODOBNOU NEMÁ V BĚLOHRADĚ ŽÁDNÝ SPORTOVNÍ ODDÍL. KRONIKU, JAKO VLASTNĚ VŠECHNO, CO PATŘILO K MÍSTNÍ ČESKÉ HÁZENĚ, MĚL NA STAROST FRANTIŠEK PECH.

V SEDMDESÁTÉM ROCE SLAVILA MÍSTNÍ HÁZENÁ PADEŠÁTKU. FRANTIŠEK PECH O ROK VÍC. POD ZNAČKOU *FRČ* PÍŠE VE SPORTU DALŠÍ FRANTIŠEK – ČERNOCH, KTERÉMU SE OD MALÍČKA ŘÍKÁ ONEK:

„FRANTOVI PECHOVI BY TADY V BĚLOHRADĚ, HNED VEDLE RAISE, MĚLI JEDNOU, ZA STO LET, POMNÍK LÁSKY K ČESKÉ HÁZENĚ Z HLÍNY UPLÁCAT, KDYŽ NEBUDOU PRAČHY NA ŽULU NEBO MRAMOR.“

FOTKA Z KRONIKY

Nořím se do házenkářské historie. Od úplného začátku, kdy v červnu 1905 Václav Karas, učitel tělocviku na smíchovské reálce, přišel s vrhanou s přenášecím, jež se stala prapůvodcem házené.

Po první válce naskakuje do házenkářského vlaku i naše město. Jsou vytvořeny dokonce tři kluby – SK, DTJ a Sokol. Ano, čtete správně, Bělohrad měl tři sportovní kluby, a tudíž i tři celky házené.

Jistě zajímavé. Já na letitých stránkách kroniky však objevil něco jiného než sestavy, utkání, výsledky a góly.

Nádherné fotografie žákyň, dorostenek, žen. Bělohradská házená měla zvuk. A děvčata vypadají na fotkách báječně.

Dívám se na jedno družstvo a říkám si:

„Hele, sousedka, před léty coby nadějná házenkářka.“

„Tady je Naďa, hrála na obraně. Po ní šilela polovina kluků ze třídy.“

„Dole je Ola, bojovala jako lvice a rvala se o každé balón.“

„Dvě Járý, jedna si vzala strojaře Bohouše a druhá fachmana Jirku.“

„Hela, dnes chodí do Bazárny venčit tři pejsky.“

„Majka, ta se brzo vdala a zmizela někam do Hradce.“

„Jana a Karla, vždycky střílely hodně branek.“

Ženská házená měla vždycky své kouzlo. Někteří diváci, mužského rodu, chodili pouze na utkání děvčat, žen. Házená v podání něžného stvoření je nejkrásnější bělohradský kolektivní sport. Konkurovat může jenom volejbal. Mrkněte se na tu fotku a dáte mi za pravdu.

Abych nezapomněl. Ten pomník Františka Pecha by měl stát letos.

Letos tomu je sto let, kdy začala bělohradská házená.

BOLEHOŠŤ

Že nevíte, kde je Bolehošť? Nevadí. O to vůbec nejde.

Půjde o házenou. Dříve českou, pak národní a teď zase českou. Na kalendáři byla neděle, dvacátého dubna 1958. Čtrnáctka dvanáctiletých kluků z Bělohradu jede na svůj první zápas v životě do té Bolehoště. Proč čtrnáct, když mladších žáků mohlo nastoupit jenom dvanáct? Kluci měli fajn partu a jejich trenér Honza Kupka, takový jejich velký brácha, co byl o deset roků starší než oni, měl vždycky těžkou pozici, koho postavit. Jede se menším autobusem, „Hurvínkem“.

Bělohradští elévové házené nastupují ve světlomodrých tričkách a žlutých trenýrkách. V brance dlouhán Petr Koláček, v obraně další „čahouni“ Saša Albrecht a Vláďa Bredler, bratrance Kája a Míra Finkovi. No a tak dál, sestavou vás nebudu unavovat.

Konečně skóre 3:0 pro Bělohrad. Dvě branky dal technik s balónem Honza Ouško a jednu poctivák Jarda Kareš. Trenér Kupka je spokojený.

Do výpravy patří i jednatřicetiletý Julek Slezák. Julek, když bylo třeba funkcionáře dělá vedoucího družstva i trenéra. Vtípálek, srandista. S vlastním hraním to u něho nebylo zrovna slavný. Zápalu měl však na rozdávání.

„Kluci, teď jste rozsekali tu Bolehošť! Koho tam máte ještě? Náchod, Kuklery, Dobrušku, Plácky. To zvládnete lehce!“ rozebírá a kreslí příští plány cestou domů v Hurvíнку.

„Kraj bude váš, a pak jdete do celostátního finále. Hoši, já to jinak nevidím,“ končí Julek svůj optimistický projev.

Z oslav házené: u mikrofonu předseda TJ Bohuš Mencl, vpravo František Pech a nahoře jeho syn Jiří

Česká házená se hrála i na fotbaláku u Bažantnice 1958
 Nahoře zleva: Vl. Fink, Jos. Fól, Al. Albrecht, Ed. Čeliš, Vl. Bredler, J. Ouško, K. Fink
 Dole: J. Václavík, J. Vlažný, P. Kolářček, J. Kareš, F. Stárek, F. Berný

Byl jsem v téhle partě začínajících házenkářů. Očima jsme Julka hlatali, ale kdesi v hloubi duše nám cosi říkalo, že to určitě nebude tak jednoduché. Za týden jsme vyhráli v Dobrušce 3:2, pak vždy jednou vyhráli, jednou prohráli, někdy i remizovali.

Důležité je něco jiného.

„Hele, my Bredleráci jsme byli v Bělohradě asi tři roky. Byly to však nejlepší roky mého života,“ říká mi po letech Vláďa Bredler, karlovarský architekt.

Není třeba nic dodávat.

Jenom to, že Bohlehošť je mezi Opočnem a Třebechovicemi.

NA KARNEVAL

Letní karneval v Bažantnici byl pro nás „náctileté“ tahákem roku. Měli jsme šestnáct, sedmáct. Kouzelný to věk.

Z bělohradského nádraží mířilo od vlaků procesí mladých, party kluků v riflích, a hlavně spousta nádherných holek v minisukních. Parkoviště na sokoláku a fotbalovém hřišti byla plná aut a motorek. Do Bažantnice, do Bažárny, se sjížděl celý kraj.

Elektrikář Pepa Maixner natahal osvětlení až k jezírku hraběnky, kde Lubor Macháček a před ním kamnář Franta Flek dělali zeleného brekeke vodníka.

V centru Bažantnice hrály dvě kapely venku a jedna v zahradní restauraci. Za vysokou borovicí vycházel umělý měsíc. Flaška vína se dala vyhrát, když jste tenisákem shodili pyramidu plechovek nebo jednoduše si ji koupili za patnáct kaček ve stánku.

Karnevalu nešlo odolát.

My kluci jsme měli jediný problém, dostat se zadara na karneval. Patnáct korun vstupného byla právě ta jedna lahev vína. Každý se na vlastní pěst snažil proklouznout kontrolami. Potom jsme měli před restauráčkou sraz. Vybral jsem si cestu na Miletín a před odbočkou na Byšička jsem vltl do tmavé Bažárny. Přeskakuji spadané větve, prolízám houštím a užuž si říkám, že mám vyhráno, že jsem kontrolám vytřel zrak, když najednou slyším:

„Hele, mladej, co takhle platit!“

Osvětlí mě kužel baterky. Zůstanu stát jako přikovaný. Utíkat pryč mi přišlo jako scéna z hodně špatného filmu.

„Jóó, to seš ty, Édo! Koukej, já tě pustím bez placení. Musíš mně však slíbit, že budeš hrát házenou!“

Tím bedlivým hlídačem, lapačem „černochů“, byl František Pech. Táta bělohradské házené.

„Budu. Budu hrát, pane Pech. Určitě!“

„Tak běž! V pátek má dorost trénink!“

Kouzlo vyhlášených bělohradských karnevalů za pár let odvál čas. Házenou jsem hrál za dorost, muže, i na vojně za Duklu Vimperk. A docela mě chytlá.

Eduard Čeliš,

foto: kronika bělohradských házenkářů

Žákyně 1958
 Nahoře zleva: J. Šulcová, H. Dlabová, V. Jarolímková, H. Vlažná, J. Ulverová a M. Rumlerová. Dole: O. Plesarová, J. Šecová, S. Homolková, K. Barilová, N. Etrichová a J. Imlaufová

STO LET ČESKÉ HÁZENÉ V BĚLOHRADĚ

Bělohradská házená byla založena v roce 1920, o dva roky dříve než oblíbený fotbal. Prvními průkopníky byli studenti, kteří tuto naši ryze českou hru okoukali na studiích v Praze, Hradci Králové a v okolních sokolských jednotách. U zrodu stáli i místní učitelé Kozák a Divíšek, Julius Slezák st. a Bohumil Hrnčič. Ve sportovním klubu to byli Bohumil Kotyk a Karel Lederer. Prvním rozhodčím se stal Karel Hejzlar. Házená hrála i místní DTJ na hřišti U Lva.

S růstem lázeňského ruchu v našem městě získávala česká házená na popularitě a v třicátých letech byla jedním z nejpopulárnějších sportů v Lázních Bělohradě.

Koronavirus zrušil vše. Olympiádu, Wimbledon, ME ve fotbale i oslavy 100 let české házené v Bělohradě. Výbor oddílu je připravuje na podzim letošního roku či na rok příští... Přinášíme alespoň tři krátké příběhy.

Nahoře zleva: J. Weinhaber, P. Čeliš, J. Fól, B. Kyzlink, J. Freund, J. Nosek a J. Slezák
 Dole: Vl. Závěský, J. Kareš, F. Berný, F. Stárek a E. Čeliš

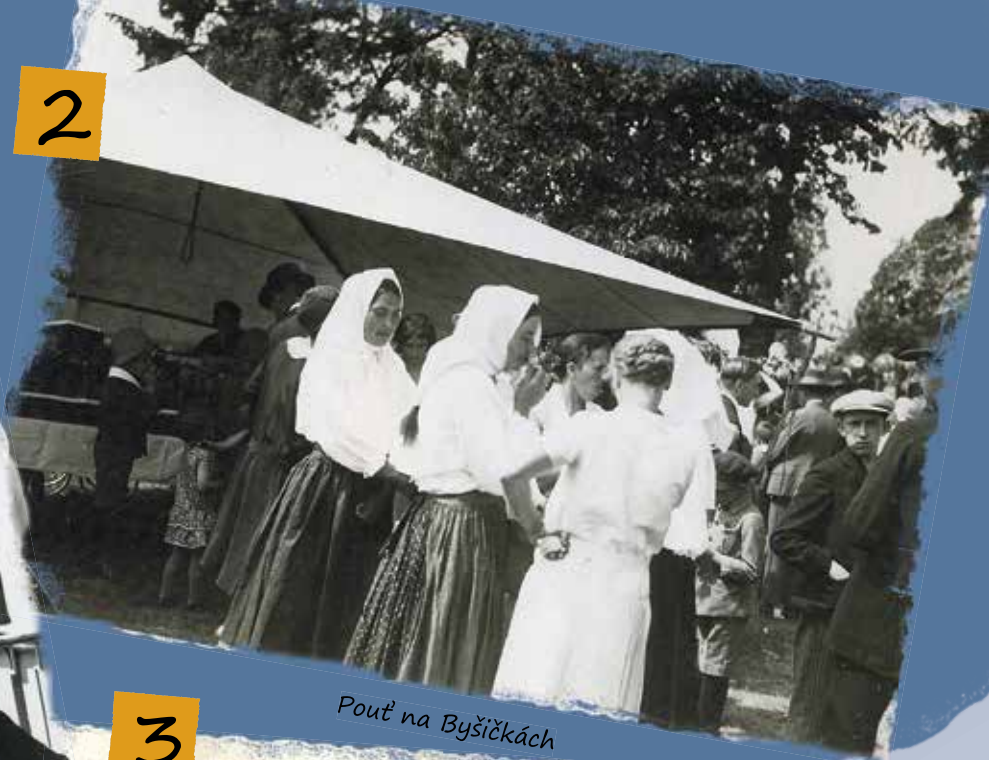
Historické fotky z Lázní Bělohradu

1

U Dvořáků, vzadu pivovar

2

Pouť na Byšičkách

3

Poslední mrazíky v Bažantnici. Stará hájenka někdy před rokem 1920.

4

Stěhování sv. Blažeje. Původně stával na náměstí.

5

Č. p. 5, mlýn v Dolním Javoří, vzadu Uhlíře

6

Poutě na Byšičkách

7

Dům čp. 134 Dvořákovi
při obědě na balkóně, vzadu pivovar

8

Hasičské skladiště v Dolním Javoří

9

Ornitolog Zdeněk Klůz ml.

10

Světlušky v roce 1968
v parčíku u Fričova muzea

ISSN 2533-8005

9 772533 800006